

MINTAPROGRAM

Összevont évfolyamokkal működő
alapfokú művészeti iskolák számára

Képző- és iparművészeti ág
Grafika és festészet tanszak

MINTAPROGRAM

A MINTAPROGRAM A GRAFIKA ÉS FESTÉSZET TANSZAKON

ÖSSZEVONT ÉVFOLYAMOKKAL MŰKÖDŐ ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLÁK SZÁMÁRA

Az alapfokú művészetoktatás módszertani fejlesztéséhez, tanár továbbképzéshez

Szerző: Baranyai Zoltán Józsefné

Lektor: Lázár Zsuzsa

Grafikai szerkesztő: Mészáros Anna

2018

Készült az „EFOP-3.2.6-16-2016-00001 azonosítószámú
”A tanulók képesség kibontakoztatásának elősegítése a köznevelési intézményekben”
című projekt keretében

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

MINTAPROGRAM
Összevont évfolyamokkal működő
alapfokú művészeti iskolák számára

Képző- és iparművészeti ág
Grafika- és festészet
tanszak

BEVEZETŐ

Az alapfokú művészeti iskolák képző- és iparművészeti ágán az elmúlt évek gyakorlatában többnyire az alsó tagozatból szerveznek egy összevont évfolyamokkal működő csoportot, és a felsősökből egy másikat. Ennek megfelelően, általában az alsó tagozatos csoportba kerülnek az E1, E2, A1, A2, a felsőbe az A3, A4, A5, A6 évfolyamos művészeti osztályos tanulók. A jelenleg érvényben levő központi tanterv alapján, amely három évfolyamos tagozódásra épített, szinte lehetetlen a törvény által biztosított négy évfolyamos összevonás eredményes, jogszabálykövető gyakorlatát megvalósítani. A négy évfolyamon ugyanis nem azonos a tanszaki és tantárgyi rendszer, eltérők a tananyag feldolgozást elősegítő feladatcsoportok. Bárhogy csoportosítjuk is az évfolyamokat, ez utóbbi probléma mindig megjelenik, ami nagyon megnehezíti az összevont évfolyamokkal dolgozó pedagógusok és a csoportokban tanuló diákok munkáját, és gátolja az eredményességet is.

A fentiekén túl, a gyakorlati tapasztalatok azt igazolják, hogy a képző- és iparművészeti ágon nem szerencsés a kötelező és a kötelezően választott tantárgy elkülönítése. A két tárgyat majdnem mindenütt ugyanaz a tanár tanítja. Amennyiben egy délután kerül sor a heti négy művészeti óra megtartására, a tanulók munkáját megzavarja, ha más az első két óra tantárgya és témaköre, mint a második két óráé. A két tantárgyra tagolás akkor sem szerencsés, ha az külön napokon valósul meg, mert ebben az esetben a hét egyik napján elkezdett feladatot nem folytathatják a következő napon, csak egy hét múlva, amikor ismét az a tantárgy kerül sorra. Ezekkel a nehézségekkel küszködve, igyekeztünk egy olyan idő- és programtervet összeállítani, amely lehetővé teszi, hogy az egy tanulói csoportba tartozó, de eltérő évfolyamú és életkori tanulók,

ugyanazon időtartamban azonos tematikus egységgel, témakörrel foglalkozhassanak - természetesen életkoruk és felkészültségük alapján, más-más szinten és módon. Ezért a két tantárgy tananyagtartalmát az egymásra építhetőség szempontjait szem előtt tartva alakítottuk ki.

Az itt bemutatott pedagógiai koncepció a képző- és iparművészeti ág jelenleg érvényben levő központi tantervének alaptartalmait (a művészeti ág tanításának alapelveit, célját, a képző- és iparművészeti ág általános fejlesztési követelményeit, az évfolyamokra lebontott fejlesztési feladatokat, az alap- és záróvizsga követelményrendszerét) nem változtatta meg, csak a túlméretezett és túlkonkretizált tananyagtartalmat, illetve az évfolyamokra lebontott követelményt csökkentette, egyszerűsítette kis mértékben. Az évfolyam-összevonhatóság érdekében a mintaprogram a tananyagtartalmakat nem tantárgyakra bontva taglalja, hanem holisztikus megközelítéssel, logikai kapcsolatok alapján rendezi.

A tantárgyak közötti integrációra azért nyílt lehetőség, mert a központi tantervben a vizuális alkotó gyakorlatok, a grafika és festészet alapjai és a tanszaki műhelygyakorlat tantárgyak tananyagtartalmán belül több azonos téma- és feladatcsoport található. Ez elősegítette a főtárgy és a kötelező tárgy azonos tananyagtartalmának egyidejű tanítását. Az eltérő tartalmakat pedig a témakörök összevonásával, az egyes évfolyamok feladatcsoportjainak átrendezésével sikerült olyan rendszerbe szervezni, amely az összevont évfolyamokkal dolgozó osztályok számára lehetővé teszi, hogy a csoport tagjai a közös tanórákon azonos problémakörökkel foglalkozzanak, az életkoruknak és képességüknek megfelelő szintű válaszokat adva, és egymástól is tanulva.

Pedagógiai koncepciónk szerint az E1, E2, A1, A2 évfolyamokon a tanulók általános vizuális és képzőművészeti alapo­zást kapnak. Ezen időszak alatt sajátítják el a vizuális alapozó gyakorlatok, a vizuális alkotó gyakorlatok E1, E2, A1, A2 évfolyamokra tervezett tananyag­tartalmát és a grafika és festészet alapjai tantárgy A1, A2, évfolyamra tervezett tananyagát. A tanulók az E1, E2, A1, A2 évfolyamon képzőművészet tanszakosok.

Mintaprogramunkat úgy építettük fel, hogy a négyéves képzőművészeti oktatásban való részvétel után, az A3 évfolyamon választhat új szakirányú tanszakot a tanuló. Tehát felső tagozatos korában az A3, A4, A5, A6 évfolyamokon már az általa választott tanszakon tanul tovább.

A grafika és festészet, a környezet- és kézműves kultúra, a fém- és zománcműves, a textil- és bőrműves tanszakok tananyag­tartalmának kialakításánál a grafika és festészet műhelygyakorlat tantárgy 3. évfolyamának, a vizuális alkotó gyakorlatok tantárgy 3-6, és a tanszakválasztás függvényében a grafika és festészet, a környezet- és kézműves kultúra, a fém- és zománcműves, a textil- és bőrműves műhelygyakorlat tantárgy 4-6 évfolyamára készített tantervét vettük figyelembe.

Az alapfokú művészeti iskola hatodik évfolyamának elvégzése után (általában, amikor a tanuló az alapfokú művészeti iskolában hatodikos tanuló, az általános iskolában nyolcadik osztályos) eldöntheti, hogy kíván-e alapfokú művészeti vizsgát tenni. Ezen koncepció alapján eddig a képzőművészet, a grafika és festészet, a környezet- és kézműves kultúra, a fém- és zománcműves, a textil- és bőrműves tanszakok mintaprogramjait készítettük el és próbáltuk ki fejlesztő pedagógusokkal a tanítási gyakorlatban.

A táblázatos programtervben a fejlesztési rész­célokban jelennek meg 3/2011. (I. 26.) NEFMI rendelettel módosított 27/1998-as MKM rendelettel kiadott “Az alapfokú művészetoktatás köve­telményei és tantervi programja” című dokumentum, képző- és iparművészeti ága fenti tantárgyára és évfolyamára meghatározott fejlesztési célok.

A tantervi anyagban jelennek meg az adott tantárgyak adott évfolyamára meghatározott tananyag, az ismeretekben és tevékenységekben a feladatcsoportokban megjelenő tartalmak. Programtervünkben azért mutatunk be inspirációs forrásokat, szemléltető anyagkat (műalkotásokat, illetve tanulói munkákat), hogy ezzel az értelmezéshez, tervezéshez, megvalósításhoz könnyebb kapcsolódási lehetőséget adjunk, s hogy az illusztrációval újabb és újabb megoldásokra, útkeresésre inspiráljunk.

A bemutatott tanítási-tanulási mintaprogram arra biztat, hogy merjünk a ránk bízott tanulók érdeklődésének és személyes indíttatásának figyelembevételével újabb hatékony tanítási gyakorlatot kialakítani. Szerezzünk tapasztalatot abban, hogy a tanítási gyakorlatunkat, tanulási programunkat képesek legyünk az adott csoport igényei szerint átszervezni, alakítani.

A főtárgy és a kötelező tárgy tanítására a heti minimális óraszámokat figyelembe véve (2-2 óra), a 35 hetes tanévben 70-70, azaz 140 óra áll rendelkezésre. A felsőbb évfolyamos tanulók számára készített mintaprogram utolsó témakörei a tanultak szabad, egyéni alkalmazására épülnek. Az év végi bemutató kiállításra vagy az alapfokú vizsgára készülve a tanulók eldönthetik, hogy az adott évfolyamra meghatározott tananyag­tartalom, illetve az alapfokú vizsga elvárásrendszere alapján milyen témakörben, anyaggal,

technikai eszköztárral valósítják meg egyéni terveiket. A mintaprogram utolsó, vizsgamunka címen szereplő témakörei tehát a választási lehetőségek megoldására mutatnak példát.

Az alábbiakban azon tantárgyak célrendszerét, fejlesztési feladatait, a tantárgyak adott évfolyamokra vonatkozó tananyagát, követelményét tettük közre, amelyekre építve készült a mintaprogram.

Az alapfokú képzés során a tanulók megismerik:

- a vonal, a forma térképző szerepét,
- a szín szerepét, hatását a tárgyakon és a térben,
- a felület és textúra szerepét, létrehozásának lehetőségeit,
- a gyűjtés, gyűjtemény kialakításának célját, módjait,
- a díszítés sajátosságait, a témához kapcsolódó motívumokat,
- a kiemelés módjait,
- az alapvető ábrázolási technikákat,
- az illusztratív ábrázolás sajátosságait,
- az egyszerű kézműves technikai fogásokat, plasztikus megoldásokat,
- a tárgyak funkciója és formája, díszítése közti kapcsolatot.

Képesek lesznek:

- vonal-, szín- és formavariációk létrehozására,
- lelki minőségek kifejezésére,
- felület és textúra kontrasztok létrehozására,
- motívumgyűjtésre, feldolgozásra, motívumgyűjtemény létrehozására,
- vázlatok készítésére,

- egyszerű nyomatok készítésére,
- képkötésre,
- vizuális eszköztárunk folyamatos bővítésére és sokszínű alkalmazására,
- ügyelni a képek kidolgozottságára, technikai következetességére,
- az eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

Programtervünk pedagógiai célja az, hogy az ajánlott megoldással megkönnyítsük az összevont évfolyamokkal dolgozó pedagógusok, művészek munkáját, hogy az adott időintervallumban az ésszerűen szervezhető, áttekinthető tananyaggal hatékonyabb tudásgyarapodást (ismeret, készség, képesség, attitűd) érjünk el.

Tartalmi területek, tartalmi egységek (tananyag)

és azok munkaformái:

Napjainkra a vizuális kultúra, a képzőművészet, az alkalmazott és médiaművészet tartalma, a művek létrehozásának, befogadásának módja rendkívül összetetté vált. A mindent átszövő vizuális ingerek rendszerezése, értelmezni tudása, az élet értékes elemeinek felismerése, eredményes alkalmazása akkor valósulhat meg, ha a tanulók számára e célokra szerveződő aktív tevékenységet, élményt, kifejezési, reflektálási és döntési szituációt teremtünk.

Vizuális nevelési gyakorlatunkban általános célként a természeti és tárgyi környezet, önmaguk és a társas kapcsolati kultúra megismerését-megélését, a tudatos személyiségfejlesztést tartjuk fontosnak.

Arra törekszünk, hogy tudásukat érzéki tapasztalás, tapasztalatszerzés által gyarapítsuk, hogy komplex szemlélet kialakításával segítsük elő a kreatív problémamegoldás, az önépítés képességét.

A tananyag három nagy tartalmi egységre tagolódik:

- a környezet és önmaguk megismerésére,
- a vizuális befogadó, kifejező, közlő és a tárgyalkotói tevékenységek műveléséhez szükséges készségek elsajátítására,
- az önálló tervező és alkotó tevékenység lehetőségének kínálatára.

A program olyan kompetenciákat – képességeket, ismereteket és attitűdöket - kíván fejleszteni, amely alkalmasabbá teszi a tanulókat a megváltozott, s a folyamatosan alakuló kihívások leküzdésére.

A mintaprogram rugalmas, kreatív keretet kíván biztosítani annak érdekében, hogy a művészeti képességfejlesztés a leghatékonyabban és differenciáltan valósulhasson meg.

A vizuális képességfejlesztés folyamatában

hangsúlyos szerepet kap:

- a megfigyelőképesség, a látvány- és ábraértelmező képesség,
- a vizuális tapasztalat, logika, az elvont gondolkodás,
- a forma- és ábraalkotó, megjelenítő, kifejező, kép-, tárgy-, és konstruáló képesség,
- az anyagalakító, eszközhasználó és rekonstrukciós képesség
- az önismeret és önállóság fejlesztése.

Mivel a vizuális nevelésen belül számtalan módszer alkalmazható (pl. szemléltetés, megfigyeltetés, megbeszélés, értelmezés, vita, demonstráció, egyéni és csoportmunka, szimuláció, szerepjáték, kutató munka, kooperatív oktatási forma és projektszervezés), a ránk bízott csoport összetételét figyelembe véve, lehetőségünk van érdeklődésük, motivációjuk, pillanatnyi lelkiállapotuk szerint alakítani. Fontos, hogy észrevegyük azokat az egyéni képességelemeket is, amelyekre építve sikerélményhez tudjuk juttatni a tanulókat, amelyek által biztosítani tudjuk az egyén és általa a csoport fejlődését is.

A mintaprogram lehetőséget ad azoknak az egyedi terveknek és variációinak létrehozására, melyek az adott nevelési-oktatási környezetben a leghatékonyabbak lehetnek.

A program olyan árnyalt, változatos fejlesztési célok megvalósítását igyekszik támogatni, melyek maximálisan építenek a helyi sajátosságokra, és alkalmazkodni tudnak a pedagógiai igényekhez.

AZ ALAPFOKÚ MŰVÉSZETOKTATÁS KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉSZETI ÁGA KÖVETELMÉNYEI ÉS TANTERVI PROGRAMJA

A hatályba levő központi tanterv alapján:

„Az alapprofokú művészetoktatás célja, hogy hozzásegítse a tanulókat a külvilág tudatos érzékeléséhez, tanulmányozásához, valamint a belső látás és a képzelet finomításához, tudatosításához. A tanulók belső világának gazdagítása teszi lehetővé, hogy egész személyiségük használni és hasznosítani tudja az összegyűjtött és egyre tudatosabban szelektált vizuális információkat. Az élményszerű tapasztalások és képzetek teremtik meg az önmeghatározások és önkifejezések egyre differenciáltabb formáit.

Az alapprofokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység, nyitottság, igényesség, ízlés, erkölcsi fogékonyság alakítására, a látás kiművelésére és tudatosítására.

A program keretében folyó vizuális nevelés alkalmat ad a képző- és iparművészeti tevékenységek iránt érdeklődő tanulók szellemi és gyakorlati képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző művészeti szakterületeken való jártasságok megszerzését. A képzés nagymértékben elősegíti a tanulók személyiségfejlődését és biztosítja a tehetséggondozás lehetőségét. Figyelembe veszi az életkori sajátosságokat; a tanulók érdeklődésére, a kézműves hagyományokra, valamint a klasszikus és kortárs képző- és iparművészeti, médiaművészeti értékekre építve gyarapítja ismereteiket, s alakítja készségeiket.

Az alapprofokú művészetoktatás képző- és iparművészeti ágán folyó oktató-nevelő munka sajátosságai:

- **tevékenységközpontúság:** a tanulók a vizuális tananyagtartalmakat, feladatokat gyakorlati, tapasztalati módon, különböző tevékenységek által, komplex témákba ágyazottan dolgozzák fel, amelyben a cselekvésből származó tapasztalat adja a tanulás alapját,
- **feladattudatosság:** egy témával, témakörrel való hosszabb idejű elmélyült foglalkozás, mely elősegíti a tanulók türelmének, kitartásának fejlődését,
- **alkotói magatartás:** amelyben fontos szerepet kap a nyitottság, az egyéni látásmód, a lényegkiemelés, a problémaérzékenység és problémamegoldás képessége,
- **komplexitás:** amely átjárhatóságot biztosít a képző- és iparművészeti, a népművészeti és média-művészeti területek között, illetve az egyéb művészeti ágak és tudástartalmak között,
- **folyamatszerűség** az egyes feladatok végig vitelében és a szervesen kapcsolódó, egymásra épülő feladatsorokban, projektekben,
- **kreatív cselekvőképesség,** melynek fontos részterülete a kísérletező kedv, bátorság, lényeglátás, szituativitás, döntésképeség, nézőpontváltás, sorrendmódosítás,

- **interaktivitás és együttműködési készség:** mely feltételezi a személyközi kapcsolatok aktivitását, a kooperációt és innovációt,
- **tanulók önkifejezési készségének kialakítása** és mélyítése a személyre szabott feladatok, egyéni korrektúra megvalósulása révén,
- **szociális érzékenység és empátia,** az én– tudatosság, önszabályozás és önállóság fejlesztése.

A grafika- és festészet tanszak tanárgyai

Kötelező tantárgy: Vizuális és alkotó gyakorlat

Főtárgy: Grafika- és festészet alapjai/Grafika- és festészet műhelygyakorlat

VIZUÁLIS ALKOTÓ GYAKORLAT TANTÁRGY

A vizuális alkotó gyakorlatok tantárgy célja a tanuló egyéni, kreatív személyiségjegyeinek előhívása, az ismeretek, élmények feldolgozásának segítése, a pozitív lelki tulajdonságok megerősítése a képi emlékezet és képzelet gazdagításával, a vizuális gondolkodás és kifejezőképesség fejlesztésével, valamint az esztétikai érzékenység és befogadó készség kialakításával.

A vizuális alkotó gyakorlatok tantárgy feladata

- A vizuális eszköztár bővítése, a művészi kifejezési formanyelv kialakítása, gazdagítása, változatos kreatív feladatsorokon keresztül.
- A tanulók életkori sajátosságainak megfelelő, erős belső motivációra épülő, változatos alkotó folyamatok biztosítása, melyek lehetővé teszik a csoportos és egyéni kreatív tevékenységformák megismerését, feltárják az értékmegőrzés, értékteremtés lehetőségeit, kialakítják a formák, színek használatában való jártasságot.
- Az egyes témák, témacsoportok változatos feldolgozása, a különféle képzőművészeti technikák gyakorlásához szükséges eszközök és anyagok használatának megismertetése, a népművészeti és művészettörténeti ismeretek aktív beépítése az alkotó tevékenységbe.
- A baleset-, munka- környezet- és tűzvédelmi szabályok betartatása.

Az Előképző két évfolyama az Alapképző első két évfolyamával alkotja a képzőművészet tanszakot.

Jelen mintaprogram a Grafika és festészet tanszak négy évfolyamának fejlesztési feladatait, tananyagtartalmait, követelményeit sorolja fel.

A vizuális alkotó gyakorlat tantárgy harmadik évfolyamának fejlesztési feladatai

- Az ismeretek, élmények befogadásának, feldolgozásának segítése, a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő, változatos alkotó folyamatokba való bevonásával.
- A csoportos és egyéni alkotótevékenységek formáinak megismertetésével a tanuló kreatív személyiségjegyeinek, pozitív lelki tulajdonságainak előhívása, megerősítése.
- A képi emlékezet és képzelet gazdagítása, az esztétikai érzékenység, nyitottság kialakítása.
- A népművészeti és művészettörténeti ismeretek alkotó tevékenységhez kapcsolódó aktív beépítése.
- A vizuális kifejezéshez, alkotáshoz szükséges készségek fejlesztése.

A vizuális alkotó gyakorlat tantárgy harmadik évfolyamának tananyaga

- Vizuális alkotó gyakorlat - ismeretek
- Ábrázolási és tárgyalkotási ismeretek
- A síkbeli és plasztikus munkákhoz szükséges anyagok és eszközök
- Különböző képző- és iparművészeti, népművészeti, médiaművészeti ismeretek és kézműves technikák
- Témavariációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai
- Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

A vizuális alkotó gyakorlat tantárgy harmadik évfolyamának végére előírt követelményei

A tanuló ismerje:

- a témához kapcsolódó formákat, színeket, motívumokat,
- az alapvető ábrázolási technikákat,
- a kézművesség, a hagyományos népi kultúra egyes szokásait, tárgyait és technikáit,
- az egyszerű kézműves technikai fogásokat, plasztikus megoldásokat,
- a vizuális művészetek formáit, sajátosságait, anyagait és eszközeit.

Legyen képes:

- motívumgyűjtésre, feldolgozásra,
- a látvány és jelenségek értelmezésére,
- vázlatok készítésére, átírásra,
- vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és sokszínű alkalmazására,
- figyelni a képek kidolgozottságára, technikai következetességére.

A vizuális alkotó gyakorlat tantárgy negyedik évfolyamának fejlesztési feladatai

- A látás és a látványértelmező képesség tudatosítása, fejlesztése.
- A kézműves tárgyalkotás, a képző- és iparművészeti, médiaművészeti tevékenységek megalapozása.
- A látvány utáni ábrázolás alapvető törvényszerűségeinek felismertetése, a vizuális nyelvrendszer alapjainak elsajátíttatása.
- A kifejezéshez, alkotáshoz szükséges képességek továbbfejlesztése, a képi műveltség bővítése.
- A tanuló kitartó, feladattudatos munkavégzésének segítése.

A vizuális alkotó gyakorlat tantárgy negyedik évfolyamának tananyaga

- Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek
- A látvány megfigyelése, értelmezése, rögzítése
- Síkbeli és plasztikus munkákhoz szükséges anyagok és eszközök
- Különböző képző- és iparművészeti, népművészeti, médiaművészeti ismeretek és technikák
- Az egyes műfajokra jellemző előadásmódok
- Az egyes népművészeti tárgyra jellemző stílusjegyek, technikák
- A formák, színek tudatos használata és a térábrázolás kérdései
- A tárgyalkotás, a tárgykészítéshez kapcsolódó anyagok, egyes eljárások, technikák
- Hagyományos és új médiumok
- Tanulmányok, szabadkézi vázlatok, makettek
- Témavariációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai
- Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

A vizuális alkotó gyakorlat tantárgy negyedik évfolyamának végére előírt követelményei

A tanuló ismerje:

- a választott kor művészetét, kézműves kultúráját, tárgyait,
- a vizuális kifejezés formáit, eszközeit, elemeit és nyelvezetét,
- a tervezéstől a tárgyalkotásig tartó kreatív folyamat részeit,
- a legfontosabb baleset és munkavédelmi tudnivalókat.

Legyen képes:

- a látvány és jelenségek értelmezésére, rögzítésére,
- egy gondolat, téma kibontására, sík és plasztikus variációinak létrehozására,
- motívumgyűjtésre, feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra,
- a perspektivikus ábrázolás alapszabályai szerint tárgycsoportok, figurák ábrázolására,
- szintani alapismereteinek felhasználásával önálló képek készítésére,
- kompozíciós ismereteinek alkalmazására,
- változatos – forma – faktúra és felületminőségek létrehozására,
- különböző anyagokkal és eszközökkel, változatos konstrukciók–tárgyak létrehozására,
- egyéni eszközhasználatra,

- a műalkotások értő befogadására,
- vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és alkalmazására,
- a legfontosabb baleset- és munkavédelmi szabályok betartására.

A vizuális alkotó gyakorlat tantárgy ötödik évfolyamának fejlesztési feladatai

- Az emberi és a természeti környezet esztétikumának felismertetése, a művészetek, alkotási tevékenységek iránti érdeklődés megerősítése.
- A látás és a látványértelmező képesség pontosítása, fejlesztése.
- A kézműves tárgyalkotás, a képző- és iparművészeti, médiaművészeti tevékenységek körének bővítése.
- A látvány utáni ábrázolás törvényszerűségeinek felismertetése, a vizuális nyelvrendszer alkalmazásának fejlesztése a különböző feladatok során.
- A manuális tudás és az alkotóképesség továbbfejlesztése, a stílusérzék megalapozása.

A vizuális alkotó gyakorlat tantárgy ötödik évfolyamának tananyaga

- Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek
- A látvány megfigyelése, perspektivikus ábrázolása
- Rajzeszközök, plasztikus és modellező anyagok és eszközök
- Különböző képző- és iparművészeti, népművészeti, médiaművészeti ismeretek, technikák
- Az egyes műfajokra jellemző előadásmódok
- Formai, szintani alapismeretek
- A tárgyalkotás, a tárgykészítéshez kapcsolódó anyagok, egyes eljárások, technikák
- Hagyományos és új médiumok
- Az előképek megismerése, feldolgozása – tanulmányrajzok, vázlatok, makettek, modellek
- Témavariációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai
- Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

A vizuális alkotó gyakorlat tantárgy ötödik évfolyamának végére előírt követelményei

A tanuló ismerje:

- az elődök művészetét, kézműves kultúráját, tárgyait,
- a vizuális kifejezés formáit, eszközeit, elemeit és nyelvezetét,
- a tervezéstől a tárgyalakításig tartó kreatív folyamat részeit,
- a legfontosabb baleset és munkavédelmi tudnivalókat.

Legyen képes:

- a látvány és jelenségek értelmezésére, rögzítésére,
- egy gondolat, téma kibontására, sík és plasztikus variációinak létrehozására,
- motívumgyűjtésre, feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra,
- a perspektivikus ábrázolás alapszabályai szerint tárgycsoportok, figurák ábrázolására,
- szintani alapismereteinek felhasználásával önálló képek készítésére,
- kompozíciós ismereteinek alkalmazására,
- változatos forma-, faktúra- és felületminőségek létrehozására,
- különböző anyagokkal és eszközökkel, változatos konstrukciók, tárgyak létrehozására,
- egyéni eszközhasználatra,
- a műalkotások értő befogadására,
- vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és alkalmazására,
- a legfontosabb baleset- és munkavédelmi szabályok betartására.

A vizuális alkotó gyakorlat tantárgy hatodik évfolyamának fejlesztési feladatai

- A látvány és a tanult ábrázolás összhangba hozása a személyes mondanivalóval.
- A természet- és emberábrázolás különböző formáinak megismertetése.
- A stílus- és arányérzék továbbfejlesztése.
- Az önálló kézműves tárgyalakítás technikájának megválasztására, a képző- és iparművészeti, médiaművészeti tevékenységek eszköztárának biztonságos használatára való képesség fejlesztése.
- A látvány utáni ábrázolás árnyaltabbá tétele, a kompozíció, a szín és az előadásmód finomítása.
- A képi műveltség bővítése.

A vizuális alkotó gyakorlat tantárgy hatodik évfolyamának tananyaga

- Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek
- Rajzeszközök, vizes bázisú festékek és plasztikus anyagok
- A képző- és iparművészeti, népművészeti, médiaművészeti ismeretek, technikák
- A stíluskorszakra jellemző előadásmódok
- Témavariációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai
- Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

A vizuális alkotó gyakorlat tantárgy hatodik évfolyamának végére előírt követelményei

A tanuló ismerje:

- az elődök művészetét, kézműves kultúráját, tárgyait,
- a vizuális kifejezés formáit, eszközeit, elemeit és nyelvezetét,
- a tervezéstől a tárgyalkotásig tartó kreatív folyamat részeit,
- a legfontosabb baleset és munkavédelmi tudnivalókat.

Legyen képes:

- a látvány és jelenségek értelmezésére, rögzítésére,
- egy gondolat, téma kibontására, sík és plasztikus variációinak létrehozására,
- motívumgyűjtésre, feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra,
- a perspektivikus ábrázolás alapszabályai szerint tárgycsoportok, figurák ábrázolására,
- szintani alapismereteinek felhasználásával önálló képek készítésére,
- kompozíciós ismereteinek alkalmazására,
- változatos forma-, faktúra- és felületminőségek létrehozására,
- különböző anyagokkal és eszközökkel, változatos konstrukciók, tárgyak létrehozására,
- egyéni eszközhasználatra,
- a műalkotások értő befogadására,
- vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és alkalmazására,
- a legfontosabb baleset- és munkavédelmi szabályok betartására.

Követelmények az alpfokú évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje:

- a vizuális művészetek eszköztárát,
- a tárgyszervezés és tárgykészítés fázisait,
- a rajzolás, festés, térművészet műfaji sajátosságait, anyagait és eszközeit,
- a különböző ábrázolási és tárgykalkító technikákat,
- a legfontosabb baleset- és munkavédelmi tudnivalókat.

A tanuló legyen képes:

- az alkotói munka végigvitelére,
- a látvány és jelenségek megragadására, visszaadására,
- motívumgyűjtésre, feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra,
- a perspektivikus ábrázolás szabályainak alkalmazására,
- szintani ismereteinek felhasználására,
- kompozíciós ismereteinek alkalmazására,
- sokféle eszköz- és anyaghasználatra a kifejezés érdekében,
- konzekvens munkák elkészítésére,
- a műalkotások értő befogadására,
- a legfontosabb baleset- és munkavédelmi szabályok betartására.

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama:

Vizuális alkotó gyakorlat: vizsgamunka bemutatása 15 perc, helyszíni feladat megoldása 105 perc

A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, alkotó, konstruáló, tárgykészítő képessége. A feladatmegoldás tükrözze a tanulónak a vizuális alkotó gyakorlatok során megszerzett tudását a művészeti ág anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről, megszerzett ismeretét. A megvalósított vizsgamunka mutassa be a tanuló technikai jártasságát, tudását.

A vizuális alkotó gyakorlat alapvizsga két részből tevődik össze:

A) Dokumentációval együtt benyújtott kész kép, képsorozat vagy tárgy, tárgycsoport.

A benyújtott vizsgamunka – tanári irányítással megvalósított – tervezési munka alapján, szabadon választott technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

- tárgy, tárgye gyüttes,
- festészeti, grafikai alkotás–sorozat,
- szobor, térkonstrukció és variációi.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített kész kép vagy tárgy.

Az intézmény által meghatározott vizsgafeladat tervvázlat alapján, szabadon választott anyaggal és technika- kával létrehozott alkotás, amely lehet:

- tárgy; festészeti, grafikai alkotás; szobor, térkonstrukció

A vizsga értékelése

A vizuális alkotó gyakorlat alapvizsga értékelésének általános szempontjai:

- esztétikai érzékenység, művészeti ismeretek jelenléte,
- tervezési, plasztikai tárgyformáló készség,
- a kísérletező kedv és kreativitás megjelenése,
- alapvető anyag-, eszköz- és szerszámhasználati ismeret, jártasság,
- térformálás, konstruáló és kompozíciós készség,
- a tartalomnak megfelelő anyag, forma, szín, technika és kifejezőmód használata,
- az elkészült munka egyedisége, összhangja.

GRAFIKA ÉS FESTÉSZET TANSZAK

A grafika és festészet műhelygyakorlat célja olyan általános és speciális ismeretek átadása, melyek képessé teszik a tanulót önálló, színvonalas grafikai és festészeti alkotások létrehozására. Célja továbbá, hogy a tanulókat önmaguk megismeréséhez és a valóság törvényszerűségeinek egyre pontosabb és mélyebb megértéséhez juttassa a kritikus megfigyelés és gyakorlati tevékenységek segítségével. A műhelygyakorlat feladata a tanulói képzelet, a belső képek és a valóság törvényszerűségeiből fakadó vizuális látványelemek összekapcsolásának elősegítése. Feladata továbbá kreatív alkotói tevékenységen keresztül az emberi, társadalmi és művészeti problémákra való érzékenység és véleménynyilvánítási igény kialakítása.

A grafika és festészet alapjai tantárgy harmadik évfolyamának fejlesztési feladatai

- A grafikai és festészeti munkához szükséges eszköz és anyaghasználati készség fejlesztése.
- vonallal, színnel, felülettel, díszítménnyel, kompozícióval kapcsolatos tapasztalatok gazdagítása.
- A képalkotáshoz szükséges érzéki tapasztalások és technikai ismeretek átadása.
- Örömteli munkával a személyes megnyilvánulásnak teret adó alkotótevékenység motiválása.
- Kreatív gondolkodásra, alkotásra nevelés.
- Az önkifejezés változatos formáinak alkalmazása.

A grafika és festészet alapjai tantárgy harmadik évfolyamának tananyaga

- Grafikai és festészeti ismeretek
- A vonal és a mozgás-változás
- A színek egymáshoz való viszonya
- A színek érzelmi minősége
- Színharmóniák, színkontrasztok
- A forma, folt, felület és textúra kifejező használata
- A gyűjtés, gyűjtemény felhasználásának lehetőségei
- A funkció és díszítés
- Egyedi motívumok, motívumrendszer
- Dombornyomat
- Kompozíciós variációk, illusztratív sorozatok,
- Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

A grafika és festészet alapjai tantárgy harmadik évfolyamának követelményei

A tanuló ismerje:

- a mozgás-változás vonallal történő kifejezésének lehetőségeit,
- a színek egymáshoz való viszonyát,
- a színek érzelmi minőségét,
- a színharmóniákat, szíkontrasztokat,
- a gyűjtés, gyűjtemény felhasználásának lehetőségeit,
- a funkció és díszítés kapcsolatát,
- a dombornyomat készítésének technikáját.

Legyen képes:

- a vonal, forma, folt, felület, szín és textúra kifejező használatára,
- egyedi motívumok, motívumrendszer alkalmazására,
- dombornyomat készítésére,
- a kompozíciós variációk, illusztratív sorozatok készítésére,
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

A grafika és festészet műhelygyakorlat negyedik évfolyamának fejlesztési feladatai

- A grafikai és festészeti munkához szükséges eszköz és anyaghasználati készség fejlesztése.
- A vizuális kifejezés elemeinek eszközeinek felismerése, egyre tudatosabb alkalmazása.
- A motívumgyűjtés és vázlatkészítés gyakorlatában való jártasság kialakítása.
- A tanult grafikai és festészeti technikák alkalmazási képességének gyakorlása.
- Az esztétikai érzékenység és kifejezőkészség fejlesztése.
- Az önállóság kialakítása.
- A fegyelmezett munkavégzés szabályainak elsajátíttatása.

A grafika és festészet műhelygyakorlat negyedik évfolyamának tananyaga

- Grafikai és festészeti ismeretek
- Grafika és festészet technikai, műfaji sajátosságai
- Vizuális kifejezés alapvető eszközei, szerepük
- A vonal megjelenési lehetőségei, kifejezőereje

- A fekete–fehér kontraszt hatása, használatának lehetőségei
- A tónus szerepe
- A színek érzelmi, hő és figyelemfelhívó hatása
- A sötét–világos, a hideg–meleg színkontraszt
- A faktúra és textúra alakítás lehetőségei
- Képezési és kompozíciós lehetőségek (szerves elrendezés, kiemelés–elhagyás, pozitív–negatív formák, szabályosság–szabálytalanság)
- Téma variációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai
- A ceruza–, tus–, pác–, akvarell– és krétarajz technikája
- Az anyagnyomatok, a monotípiák, a magasnyomás műveletei
- Kollázs és vegyes technikájú alkotások készítésének lehetőségei
- Az akvarell– és temperafestés eltérő technikai sajátosságai
- A pasztellkép készítés technikája
- Az alkalmazott grafika műfaji sajátosságainak megfelelő betű, monogram, embléma, piktogram tervezése
- Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

A grafika és festészet műhelygyakorlat negyedik évfolyamának követelményei

A tanuló ismerje:

- a grafika és festészet alapvető technikai és műfaji sajátosságait,
- a grafikai és festészeti munkához szükséges anyagok és technikai eszközök szakszerű használatát,
- a grafika és festészet néhány kiemelkedő hazai és külföldi képviselőjét, kortárs alkotóit,
- a vizuális kifejezés, képezés törvényszerűségeit, kompozíciós lehetőségeit,
- a legfontosabb munkavédelmi tudnivalókat.

Legyen képes:

- munkájához motívumokat gyűjteni és vázlatokat, színvázlatokat készíteni,
- a vizuális kifejezőeszközök és módok (vonalak, színek, formák, felületek és kompozíciós lehetőségek) kifejezési szándék szerinti használatára,
- a tanult grafikai és festészeti technikákkal (ceruza–, tus–, pác–, akvarell– és krétarajz, anyag nyomatok, monotípiák, kollázs, akvarellfestés, temperafestés, pasztell és vegyes technika) alkotásokat létrehozni,

- egy téma kapcsán variációkat és különböző méretű alkotásokat készíteni,
- képzőművészeti alkotásokon a színek, vonalak felületek sajátosságait felismerni,
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

A grafika és festészet műhelygyakorlat ötödik évfolyamának fejlesztési feladatai

- A környezet által közvetített üzenetek befogadásának és értelmezésének mélyítése.
- A formák, színek változatos, gazdag használatának kialakítása.
- A külső látvány és a lelki tartalmak érzékeny megjelenítésének fejlesztése.
- A véleményformálás finomítása saját és mások műveivel kapcsolatban.
- A tanulók tervezési készségének és problémamegoldó képességének fejlesztése.

A grafika és festészet műhelygyakorlat ötödik évfolyamának tananyaga:

- Grafikai és festészeti ismeretek
- A megvilágítás szerepe
- A fény és árnyék grafikai és festészeti eszközökkel való megjelenítésének lehetőségei
- A forma, méret, felület, szín és kompozíciós kontrasztok
- A redukció, a sűrítés, a fokozás és a kiemelés szerepe
- A felületgazdagítás lehetőségei
- A színperspektíva szerepe
- A különböző színviszonyok hatása, kifejezőereje
- Variációk, sorozatok készítése
- Nagyítások, méret és léptékváltások alkalmazása
- Eltérő képkivágások hatásainak megtapasztalása és alkalmazása
- A sablonnyomat, dombornyomat technikája
- A linómetszés technikája
- Alkalmazott vagy tervezőgrafika sajátosságainak megfelelő tipográfia, könyvborító, plakát tervezése
- Jelmezek, maszkok, díszletek készítésének sajátosságai
- Egyszerű akció, performance létrehozása
- Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

A grafika és festészet műhelygyakorlat ötödik évfolyamának követelményei

A tanuló ismerje:

- a szín kifejező erejét, a színperspektíva szerepét,
- a különböző színviszonyok hatását,
- a sablonnyomat, dombornyomat, linómetszés technikáját.

Legyen képes:

- a tanult vizuális kifejezőeszközöket és módokat a képalkotási gyakorlatban alkalmazni,
- a fény, árnyék, szín összefüggéseit felhasználni a külső látvány és a lelki tartalmak megjelenítése során,
- alkalmazni a léptékváltás adta lehetőségeket,
- véleményformálásra saját és mások műveivel kapcsolatban,
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

A grafika és festészet műhelygyakorlat hatodik évfolyamának fejlesztési feladatai

- A személyes kifejezési eszközök megtalálásának ösztönzése.
- A kísérletező kedv, a döntésképeség és az alkotói magatartás fejlesztése.
- A képépítési és kompozíciós törvényszerűségek tudatos használatának ösztönzése.
- A tudatos környezetformálás igényének kialakítása.

A grafika és festészet műhelygyakorlat hatodik évfolyamának tananyaga

- Grafikai és festészeti ismeretek
- A színmodulációk, lokál és valőr színek
- A szín-önkontraszt és komplementer kontraszt hatásai
- A túlzás, fokozás szerepe
- Az egyensúly feltételei
- Az átírás módjai
- A dekoratív festészet sajátosságai
- A különböző stílusjegyek felismerésének szempontjai
- Többdúcú linómetszet létrehozása
- Hidegtű vagy pusztatű technikája
- Az improvizatív és a tervezett művek közti különbségek

- Látványterv létrehozása
- Akrilfestés gyakorlata
- Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

A grafika és festészet műhelygyakorlat hatodik évfolyamának követelményei

A tanuló ismerje:

- a grafika és festészet kiemelkedő hazai és külföldi képviselőit, kortárs alkotóit,
- a tanult vizuális kifejezőeszközöket és módokat a képalkotási gyakorlatban,
- a képépítés törvényszerűségeit, kompozíciós lehetőségeit.

Legyen képes:

- különbséget tenni a magas- és mélynyomás között,
- grafikai és festészeti elméleti és gyakorlati tudásának alkalmazásával önálló koncepciók alapján különböző méretű variációkat, kép-, képtárgy sorozatokat, illusztrációkat készíteni,
- munkáját esztétikusan összeállítani, bemutatni,
- műalkotás és környezet kapcsolatának, összefüggéseinek felismerésére,
- véleményformálásra műalkotásokkal kapcsolatban,
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje:

- a grafika és festészet történetét, korszakait, jellemző alkotásait,
- a grafika és festészet kiemelkedő hazai és külföldi képviselőit, kortárs alkotóit,
- a grafika és festészet technikai és műfaji sajátosságait,
- a képgrafikai, alkalmazott grafikai és a festészeti tevékenységeket, eljárásokat
- a grafikai és festészeti munkához szükséges anyagok és technikai eszközök szakszerű használatát,
- a képépítés törvényszerűségeit, kompozíciós lehetőségeit,
- a legfontosabb munkavédelmi tudnivalókat.

A tanuló legyen képes:

- munkájához motívumokat gyűjteni és vázlatokat, színvázlatokat készíteni,
- a tanszak tanult műfaji sajátosságainak megfelelő átírásra, absztrakcióra,
- az egyedi- és sokszorosított grafikai eljárások, festészeti technikák alkalmazására,
- a grafikai és festészeti anyagok helyes használatára,
- a színek, formák és kompozíciós lehetőségek kifejezési szándék szerinti használatára
- grafikai és festészeti elméleti és gyakorlati tudásának alkalmazásával önálló alkotások, variációk és illusztrációk készítésére,
- a tanult grafikai és festészeti technikák sokszínű használatára és továbbfejlesztési lehetőségeinek keresésére, kísérletezésre, esztétikus képi megjelenítésre,
- műalkotás és környezet kapcsolatának, összefüggéseinek felismerésére,
- önálló véleményformálásra saját és mások műveivel kapcsolatban,
- a munkavédelmi szabályok betartására.

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga gyakorlati vizsgarészekből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

A grafika és festészet műhelygyakorlat: tervezés 40 perc, tárgykészítés 140 perc

A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, képalkotó, képessége. A terv tükrözze a tanulónak a grafika és festészet anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett ismeretét.

A megvalósított kép, képtárgy, képsorozat mutassa be a tanuló grafikai és festészeti jártasságát, tudását.

A grafika és festészet műhelygyakorlat vizsga két részből tevődik össze:

A) Tervezési dokumentációval együtt benyújtott kész kép, képtárgy, képsorozat, a grafika és festészet műfajából.

A benyújtott vizsgamunka – tanári irányítással megvalósított – tervezési munka alapján létrehozott alkotás, amely lehet:

- alkalmazott grafikai, sokszorosított grafikai alkotás, sorozat vagy variáció,
- grafikai és festészeti illusztráció sorozat,
- szabadodon választott technikákkal készített képi alkotás, alkotássorozat vagy variáció.

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített kép, képtárgy, képsorozat, a grafika és festészet műfajából.

Az intézmény által meghatározott vizsgafeladat tervvázlat alapján, szabadon választott technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

- modell alapján készített képi, képtárgyi átírás,
- alkalmazott grafikai vagy dekoratív festészeti vázlattevé – sorozat.

A vizsga értékelése

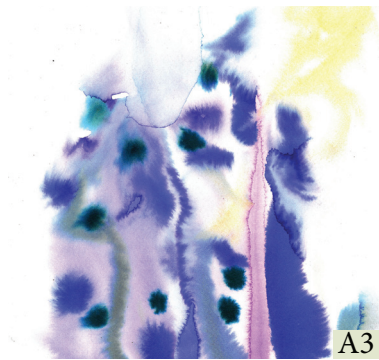
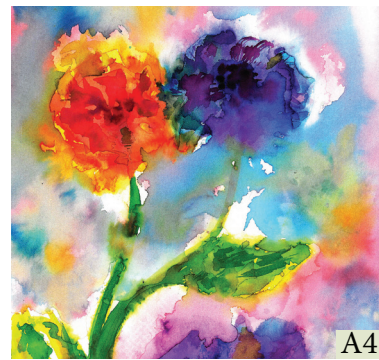

A grafika és festészet műhelygyakorlat alapvizsga értékelésének általános szempontjai:

- tervezési, képalkotási készség,
- színhasználat, kompozíciós készség,
- alapvető anyag- és eszközismeret, jártasság,
- a grafikai és festészeti ismeretek gyakorlati alkalmazása,
- a tartalomnak, műfaji sajátosságoknak megfelelő átíró és kifejezőképesség,
- az elkészült munka összhangja.

**A TANTERVI ANYAG
TEMATIKUS EGYSÉGEKRE, TÉMAKÖRÖKRE VALÓ FELBONTÁSA**

TEMATIKUS EGYSÉG: A vizuális nyelv, a vizuális kommunikáció, a grafika és festészet alapelemei. A szín szerepe a vizuális érzékelésben, kifejezésében

TÉMAKÖR: A hangok által keltett érzelmi hatások kifejezése, megjelenítése színekkel, festészeti technikával

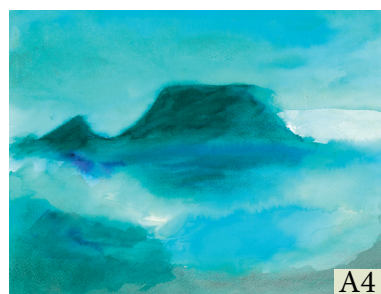
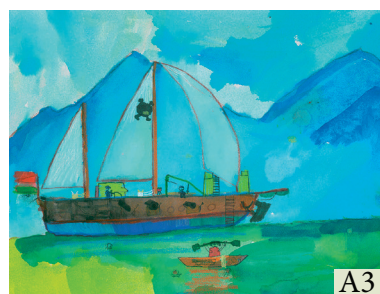
javasolt időkeret	FEJLESZTÉSI RÉSZCÉL (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	TANTERVI ANYAG (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	ISMERETEK, TEVÉKENYSÉGEK (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	INSPIRÁCIÓS FORRÁS
4 óra	A3. A vizuális nyelvrendszer alapjainak elsajátítása. A képzelet, a belső képek és a vizuális elemek összekapcsolásának elősegítése	A3. Képzőművészeti technikák. Akvarell rajzok, festmények. Festészeti ismeretek. A szín. A színek egymáshoz való viszonya, érzelmi ereje	A3. A színek egymáshoz való viszonya, érzelmi minősége, ereje Színfoltok festése a zene hangulatára akvarellal	 <p>Karátson Gábor: Az én éneket helyeztem az fellegekbe</p>
	A4. A színnel kapcsolatos tapasztalatok gazdagítása. A festészeti munkához szükséges eszköz- és anyaghasználati készség fejlesztése	A4. Festészeti ismeretek Az akvarell technikája Az egyes műfajokra jellemző előadásmódok. A színek érzelmi hatása	A4. A színek analogikus kapcsolata az érzetekkel, a különböző kifejezési nyelvekkel és szellemi tartalmakkal	
	A5. A színek változatos, gazdag használatának kialakítása	A5. Festészeti ismeretek Színtani alapismeretek Színharmóniák Az akvarell technikája	A5. A szín kifejezőereje, mélysége, mozgása a lelki tartalmak megjelenítése során. Színhangulatok festése zenei hangzásokra	
	A6. A kísérletező kedv, az alkotó magatartás fejlesztése	A6. Festészeti ismeretek Az akvarell technikája Színtani alapismeretek: színharmóniák, színmodulációk	A6. Fogalmakkal, hangokkal leírható tartalmak megjelenítés egy-egy szín más színekkel való kapcsolatán keresztül	
PÉLDÁK TANULÓI MEGOLDÁSOKRA				
	 A3	 A4	 A5	 A6

TEMATIKUS EGYSÉG: A szín szerepe a vizuális érzékelésben, kifejezésében

TÉMAKÖR: Látvány alapján árnyalt színviszonyok létrehozása akvarellal

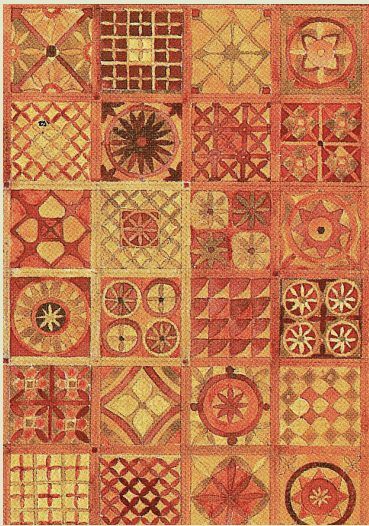
javasolt időkeret	FEJLESZTÉSI RÉSZCÉL (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	TANTERVI ANYAG (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	ISMERETEK, TEVÉKENYSÉGEK (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	INSPIRÁCIÓS FORRÁS
4 óra	A3. A színek egymáshoz való viszonyának, a színek érzelmi minőségének, a színharmóniák hatásának megismerése	A3. A festészet technikai, műfaji sajátosságai. A színek és az alkalmazott technikák megjelenítő és hangulatkövetítő képessége	A3. Természeti jelenségek színárnyalatokkal, színharmóniákkal való kifejezése. Árnyalt vizuális minőségek létrehozása	 <p>Garajszki József: Nádas</p>
	A4. Képzőművészeti tevékenységek megalapozása A látványértelmező képesség tudatosítása, fejlesztése	A4. Színismeret: főszínek és keverékszínek. A festészet műfaji sajátosságai. A látvány megfigyelése, értelmezése, rögzítése Hagyományos médiumok	A4. A természet hangulatának kifejezése színárnyalatokkal, színharmóniákkal. A főszín és az elsődleges keverékszíneinek alkalmazása a látvány megjelenítése során	
	A5. A szintani alapismeretek, a színek kifejezőerejének ismerete Színperspektíva alkalmazása A képi műveltség bővítése	A5. Szintani alapismeretek A látvány, a különböző színviszonyok hatása, kifejezőereje Levegő- és színperspektíva Kép és valóság	A5. A szín kifejezőereje, analogikus kapcsolata az érzetekkel. Tájképek különböző fényviszonyok között Színperspektíva. A gyors és könnyed festés technikája	
	A6. A látvány és a tanult ábrázolás összhangba hozása a személyes mondanivalóval	A6. A természeti környezet megfigyelése. Lokál- és valór színek Levegő- és színperspektíva. Elemzések az akvarellfestés módszeréről	A6. Akvarellal készült művészi munkák elemzése. Levegő- és színperspektíva alkalmazása Előtér, középtér, háttér	

PÉLDÁK TANULÓI MEGOLDÁSOKRA

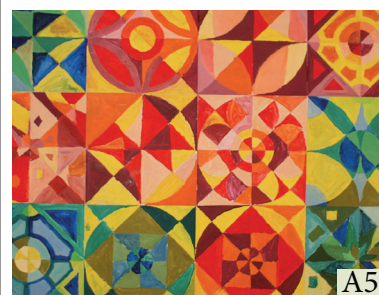

TEMATIKUS EGYSÉG: A szín szerepe a vizuális érzékelésben, kifejezésében

TÉMAKÖR: A színek és a különböző festészeti anyagok hatása

javasolt időkeret	FEJLESZTÉSI RÉSZCÉL (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	TANTERVI ANYAG (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	ISMERETEK, TEVÉKENYSÉGEK (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	INSPIRÁCIÓS FORRÁS
8 óra	A3. A színharmóniák és színtelepek hatásának megtapasztalása A képalkotáshoz szükséges érzéki tapasztalások és a technikai ismeretek alkalmazása	A3. A színek hőhatása Színtelepek Hideg-meleg kontraszt A temperafestés technikája	A3. Egy-egy szín más színekkel való kapcsolata Hideg- meleg színtelepek alkalmazásával tartalmi ellentét, belső feszültség vagy élmény kifejezése	 <p>Vastag Ágnes: Csillagos kazettás (szőnyegterv, részlet)</p>
	A4. A színek tudatos használata A festészeti munkához szükséges eszköz- és anyaghasználati készség fejlesztése	A4. A színek figyelemfelhívó hatása Sötét-világos kontraszt	A4. A monokróm színhasználatról a komplementer színpárokig Tiszta színekből és szürkékből építkező képek	
	A5. A színek változatos, gazdag használatának kialakítása	A5. Telt és tört színek A szín-önkontraszt és a komplementer kontraszt hatása A tempera és gouache technikája	A5. Telt és tört színek Komplementer kontrasztra és önkontrasztra épülő színtelepek kialakítása	
	A6. Különböző festészeti anyagok megismerése Színtani és festészeti alapismeretek felhasználása az alkotó munkában	A6. A dekoratív festészet sajátosságai A különböző festészeti anyagok (a tempera, akril és gouache) hatása	A6. A színekkel lelki és szellemi tartalmak kifejezése Az akvarell, tempera, akril és gouache használatának eltérő technikai sajátosságai	

PÉLDÁK TANULÓI MEGOLDÁSOKRA

TEMATIKUS EGYSÉG: A minta, díszítmény, jel szerepe a vizuális érzékelésben, kifejezésében

TÉMAKÖR: A megismert, tanulmányozott formák dekoratív átírása

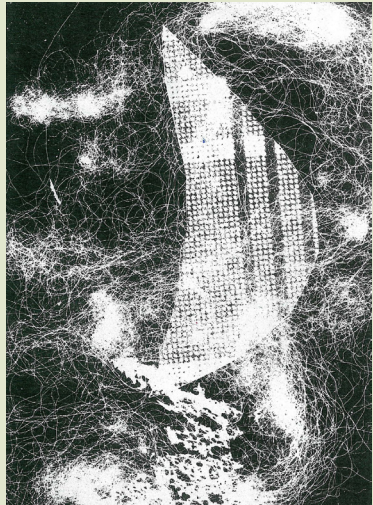
javasolt időkeret	FEJLESZTÉSI RÉSZCÉL (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	TANTERVI ANYAG (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	ISMERETEK, TEVÉKENYSÉGEK (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	INSPIRÁCIÓS FORRÁS
4 óra	A3. A látványátírási lehetőségekkel kapcsolatos tapasztalatok gazdagítása	A3–A6. A vizuális kifejezés alapvető eszközei: minta, jel, díszítés, díszítmény A felületdíszítés lehetőségei	A3. Minta, díszítmény a környezetben, tájban Minták, díszítések gyűjtése, rajzolása	 <p>Radák Eszter: És a vörös lovasok hol vannak? (részlet)</p>
	A4. A motívumgyűjtés és vázlatkészítés gyakorlatában való jártasság kialakítása A témához kapcsolódó formák, színek, motívumok megismerése	Pozitív–negatív formák, ritmusok, sorminták Minta a környezetben és a műalkotásokon Az elvonatkoztatás útja és célja Fogalomszimbólumok és színszimbólumok a különböző kultúrákban	A4. Műalkotásokról, fotókról minták gyűjtése A gyűjtött minták továbbgondolása Azonos motívumok más-más színviszonyok között A látvány dekoratív átfogalmazása	
	A5. A környezet által közvetített üzenetek befogadásának, értelmezésének, átírásának elsajátítása, alkalmazása	– anyaggyűjtés Látványátírás, témavariációk Egyedi motívumok, motívumrendszerek Különböző kompozíciók készítése	A5. Színes kompozíciók, variációk készítése a látvány inspiráló hatására. A minták (vonalak, színek, formák) kifejezési szándék szerinti felhasználása	
	A6. A képzőművészeti ismeretek alkotó tevékenységhez kapcsolódó aktív beépítése	spirál- és hullámmotívum felhasználásával A színek tudatos használata	A6. A látvány inspiráló hatására változatos forma- és színminőségek kialakítása	

PÉLDÁK TANULÓI MEGOLDÁSOKRA

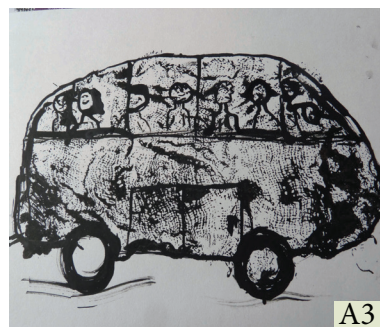
TEMATIKUS EGYSÉG: A vonal szerepe a vizuális érzékelésben, kifejezésében

TÉMAKÖR: Vonallal fogalmak, érzések kifejezése

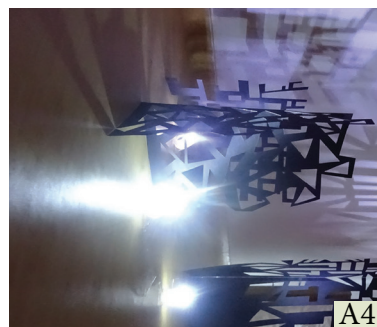
javasolt időkeret	FEJLESZTÉSI RÉSZCÉL (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	TANTERVI ANYAG (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	ISMERETEK, TEVÉKENYSÉGEK (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	INSPIRÁCIÓS FORRÁS
4 óra	A3. A grafikai munkához szükséges eszköz- és anyaghasználati készség fejlesztése A kifejezéshez, alkotáshoz szükséges képességek továbbfejlesztése	A3. A vizuális kifejezés alapvető eszközei Grafikai ismeretek A vonal és a mozgás, változás Síkbeli munkához szükséges anyagok és eszközök	A3. A vonal Különböző vonalhálóból álló anyagokkal vonalszövetnyomatok készítése A nyomatok kiegészítése grafikai eszközökkel	
	A4. A vizuális nyelvrendszer alapjainak elsajátítása A képi kifejezés különböző módjainak megismerése	A4. A vizuális kifejezés alapvető eszközei. Grafikai ismeretek A vonal megjelenési lehetőségei, kifejezőereje	A4. Véletlen vagy tudatos vonalszövetnyomatok kiegészítése A vonalnyomatok kiegészítése grafikai eszközökkel	
	A5. A tanult grafikai technikák alkalmazási képességének kialakítása	A5–A6. Képzőművészeti technikák, rajzeszközök. Grafikai ismeretek A feladathoz kapcsolódó grafikai és egyéb alkotások inspirációs felhasználása. Egyensúly és túlzás Kiemelés és fokozás. Az egyensúly feltételei	A5. A vonallal történő kifejezés lehetőségei. Redukció, sűrítés	
	A6. A kísérletező kedv, a döntésképesség és az alkotó magatartás fejlesztése		A6. Az egyensúly és túlzás, a fokozás és kiemelés lehetőségeinek megismerése. Személyes jelentéssel bíró tartalmak, fogalmak grafikus megjelenítése	

Gyarmathy Tihamér: Koszmikus világ

PÉLDÁK TANULÓI MEGOLDÁSOKRA

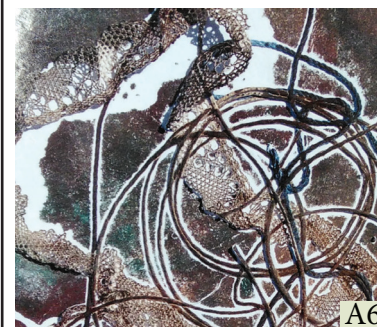
A3

A4

A5

A6

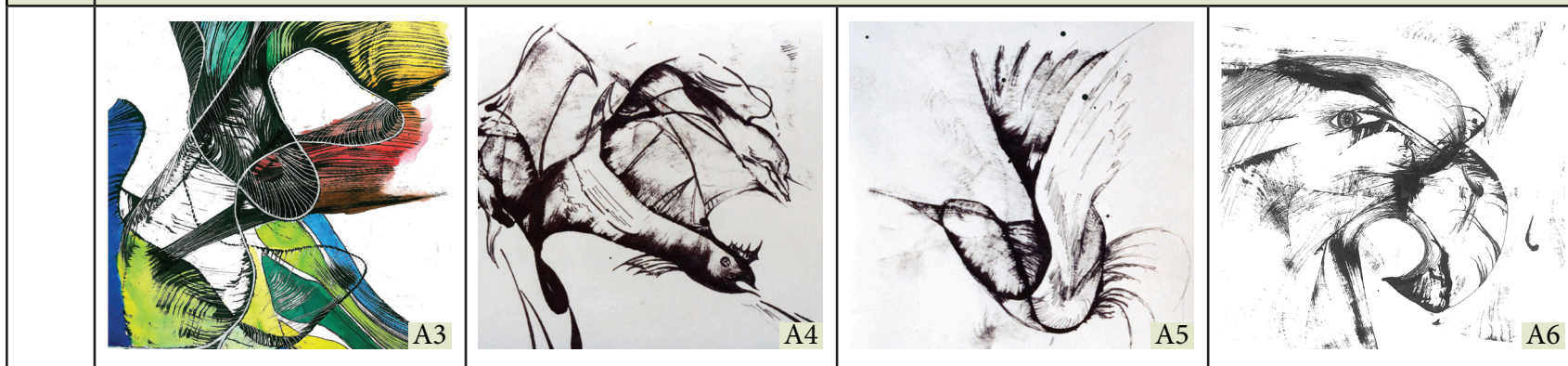

TEMATIKUS EGYSÉG: A vonal szerepe a vizuális kifejezésben

TÉMAKÖR: A változások vizuális nyomai

javasolt időkeret	FEJLESZTÉSI RÉSZCÉL (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	TANTERVI ANYAG (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	ISMERETEK, TEVÉKENYSÉGEK (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	INSPIRÁCIÓS FORRÁS
4 óra	A3. A vonallal, folttal, formával kapcsolatos tapasztalatok gazdagítása	A3–A6. Grafikai ismeretek A vonal megjelenési formái A vonal és a mozgás-változás A vonal ritmust kifejező hatása A forma létrehozásának lehetőségei Fekete szín használata A fekete-fehér kontraszt hatása, használatának lehetőségei Témavariációk Síkbeli munkához szükséges anyagok, eszközök	A3. A vonal. A változások vizuális nyomai. Játékos felfedezések A vonalnyomok kiegészítése Improvizatív és tudatos vonal	 <p>Reigl Judit: Robbanás 1956</p>
	A4. Az esztétikai érzékenység és nyitottság kialakítása A kreativitás fejlesztése	A forma létrehozásának lehetőségei Fekete szín használata A fekete-fehér kontraszt hatása, használatának lehetőségei Témavariációk Síkbeli munkához szükséges anyagok, eszközök Tusrajz Egyéni vizuális kifejezés Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek	A4. Különböző vonalminőségek A vonalnyomok kiegészítésével formák képzése. Tusrajzzal a monokromitás, a foltképzés és a vonalrendszerek szerepének hangsúlyozása	
	A5. A alkotás során a képi emlékezet és képzelet, a tapasztalat és az emléktanyag mozgósítása	Tusrajz Egyéni vizuális kifejezés Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek	A5–A6. Változatos mozdulatsorokkal, befestékezett fonallal nyomok hagyása. A mozgásnyomok vonallal történő rögzítése A vonalnyomok kiegészítésével képi igényű alkotások készítése	
	A6. Az önkifejezés változatos lehetőségeinek, formáinak megismerése			

PÉLDÁK TANULÓI MEGOLDÁSOKRA

TEMATIKUS EGYSÉG: A folt, vonal, forma szerepe a vizuális érzékelésben, kifejezésében

TÉMAKÖR: Játékos vonal-, folt- és formaképzés

javasolt időkeret	FEJLESZTÉSI RÉSZCÉL (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	TANTERVI ANYAG (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	ISMERETEK, TEVÉKENYSÉGEK (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	INSPIRÁCIÓS FORRÁS
4 óra	A3. A vizuális kifejezéshez, alkotáshoz szükséges készségek fejlesztése	A3. Folt és forma Lavírozott tus, pác Eszközhasználati szabályok	A3. Folt és vonal Foltok, folthatárok	 <p>Paizs László: Lebegés (részlet)</p>
	A4. A vizuális nyelvrendszer alapjainak elsajátítása A vonallal, folttal, formával kapcsolatos tapasztalatok gazdagítása	A4. A forma tudatos használata Szabályosság–szabálytalanság, kiemelés–elhagyás A szürkétől a feketéig – grafikában és festészetben	A4. A valóságban látható éles és elmosódott kontúrok, foltok megfigyelése és megjelenítésük A monokromitás, a foltképzés és a vonal szerepének hangsúlyozása	
	A5–A6. A formák változatos és gazdag használatának kialakítása	A5–A6. Formai alapismeretek A feladathoz kapcsolódó grafikai, festészeti alkotások inspirációs felhasználása Egyéni vizuális kifejezés	A5–A6. Egyéni kifejezőeszközök- és módok megtalálása az egyéniség, a technikai lehetőségek és a műfaji sajátosságok összehangolásával önálló kísérletezések	

PÉLDÁK TANULÓI MEGOLDÁSOKRA

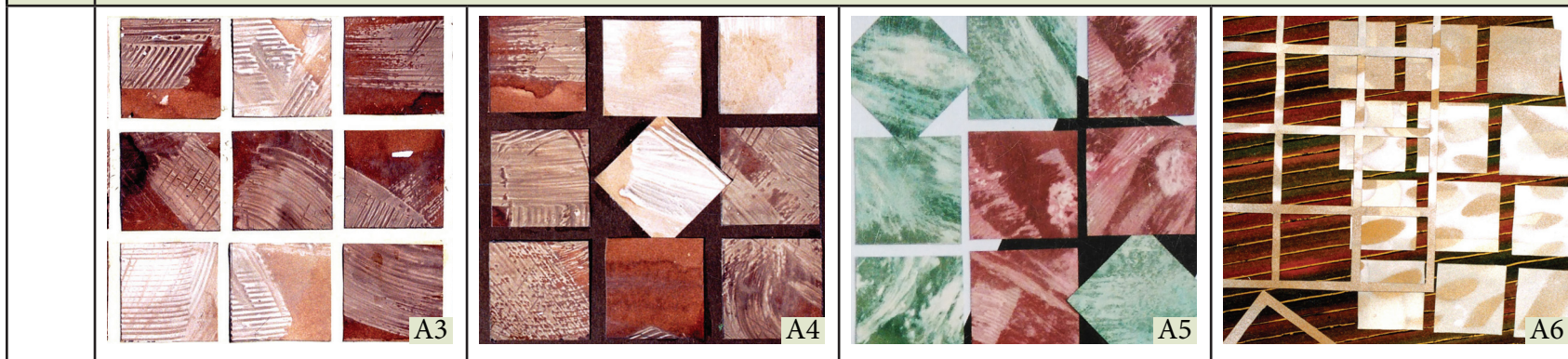
 <p>A3</p>	 <p>A4</p>	 <p>A5</p>	 <p>A6</p>
--	--	--	--

TEMATIKUS EGYSÉG: A kompozíció szerepe a vizuális érzékelésben, kifejezésében

TÉMAKÖR: Képezési lehetőségek

javasolt időkeret	FEJLESZTÉSI RÉSZCÉL (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	TANTERVI ANYAG (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	ISMERETEK, TEVÉKENYSÉGEK (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	INSPIRÁCIÓS FORRÁS
4 óra	A3. A kompozícióval kapcsolatos tapasztalatok gazdagítása	A3. Ábrázolási ismeretek Kompozíció Kompozíció variációk	A3. Komponálási módok Játékos kísérletek, variációk egy alkotás képi elemeinek elrendezésére	 <p>Vajda Mária: Gyászjelentés (részlet)</p>
	A4. A kompozíciós lehetőségek kifejezési szándék szerinti használata	A4. Képezési és kompozíciós lehetőségek. Szerves elrendezés, kiemelés–elhagyás, pozitív–negatív formák, szabályosság–szabálytalanság	A4. Kifejezés, képalakítás Kiemelés Képi elemek átrendezése, kompozíciós variációk létrehozása	
	A5. A tanult vizuális kifejezőeszközök és módok képzalkotási gyakorlatban történő alkalmazása Eltérő képkivágások hatásainak meg tapasztalása és alkalmazása	A5. A redukció, a sűrítés, a fokozás és a kiemelés szerepe Kompozíció kontrasztok	A5. Kompozíciós gyakorlatok Egységes elemekből (pl. négyzetekből) kompozíció variációk készítése	
	A6. A képezési és kompozíciós törvényszerűségek tudatos használata	A6. Kompozíció variációk Az improvizatív és a tervezett művek közti különbségek	A6. A képi elemek átrendezésével tervezett variációk, kompozíciók kialakítása	

PÉLDÁK TANULÓI MEGOLDÁSOKRA

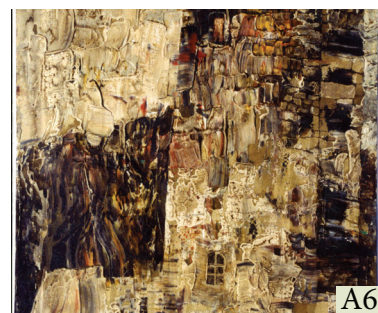

TEMATIKUS EGYSÉG: A felület és textúra szerepe a vizuális érzékelésben, kifejezésében

TÉMAKÖR: Felületalakítás, felületgazdagítás

javasolt időkeret	FEJLESZTÉSI RÉSZCÉL (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	TANTERVI ANYAG (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	ISMERETEK, TEVÉKENYSÉGEK (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	INSPIRÁCIÓS FORRÁS
4 óra	A3. A felülettel kapcsolatos tapasztalatok gazdagítása A felület, szín és textúra kifejező használata	A3–A4. Felületképzés Felületalakítási lehetőségekkel változatos műfaji kísérletek Faktúra- és textúraalakítás Felületkontraszt	A3. Felület Felület és ábrázolási szándék Felület- és textúraképzés Különböző anyagok felhasználásával változatos textúrájú felületek létrehozása Különböző érzelmi, hangulati állapotok megjelenítése a megismert technikákkal, felületalakítási lehetőségekkel Faktúra- és textúraalakítás Felületkontrasztok létrehozása különböző anyagokkal	 <p>Birkás István: Szekrény</p>
	A4. A vizuális nyelvrendszer alapjainak elsajátítása Az önkifejezés változatos formáinak alkalmazása A felület és textúra kifejező használata	Különféle képző- és iparművészeti technikák Rajzeszközök, plasztikus és modellezőanyagok és eszközök Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok	A5–A6. Struktúra – textúra Formaszerkezet és felületi megjelenés különböző textúrájú anyagokkal. Felületgazdagítási lehetőségek Felületkontrasztok kialakítása	
	A5, A6. A képi műveltség bővítése Változatos faktúra- és felületminőségek létrehozására A személyes kifejezési eszközök megtalálásának ösztönzése	A5–A6. Felületkontrasztok A felületgazdagítás lehetőségei Képző- és iparművészeti technikák Alkotó gyakorlat		

PÉLDÁK TANULÓI MEGOLDÁSOKRA

TEMATIKUS EGYSÉG: A sokszorosítási technikák szerepe a vizuális kifejezésben

TÉMAKÖR: Dombornyomatok készítése

javasolt időkeret	FEJLESZTÉSI RÉSZCÉL (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	TANTERVI ANYAG (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	ISMERETEK, TEVÉKENYSÉGEK (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	INSPIRÁCIÓS FORRÁS
4 óra	A3. A dombornyomat készítésének megismerése. A különféle képzőművészeti technikák gyakorlásához szükséges eszközök és anyagok használatának megismerése	A3. Dombornyomat. Képző- és iparművészeti technikák. Művészettörténeti érdekességek. Vizuális alkotó gyakorlat. Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok	A3. Dombornyomatok Anyagok, tárgyak, vagy növényi részek segítségével plasztikus papírnymatok készítése	 <p>Bethany Linz: Dombornyomott papír</p>
	A4. A kifejezéshez, alkotáshoz szükséges képességek továbbfejlesztése. A grafikai munkához szükséges eszköz- és anyaghasználati készség fejlesztése	A4. Anyagnymatok Síkbeli és plasztikus munkákhoz szükséges anyagok és eszközök Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek	A4. Különböző anyagok nyomatai Felületkontrasztok létrehozása más-más felületű anyagok nyomataival Anyagok, eszközök, megoldások	
	A5–A6. A vizuális nyelvrendszer alkalmazásának fejlesztése a különböző feladatok során A grafikai munkához szükséges anyagok és technikai eszközök szakszerű használata	A5–A6. A dombornyomat-készítés technikái. Előképek megismerése, feldolgozása. Az egyes műfajokra jellemző előadásmódok Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek	A5–A6. Egyéni kísérletek Egyedi dombornyomatok készítése pl. növénynyomatokkal A dombornyomatok grafikai eszközökkel történő kiegészítése	

PÉLDÁK TANULÓI MEGOLDÁSOKRA

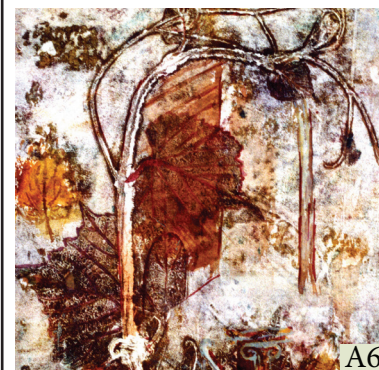
A3

A4

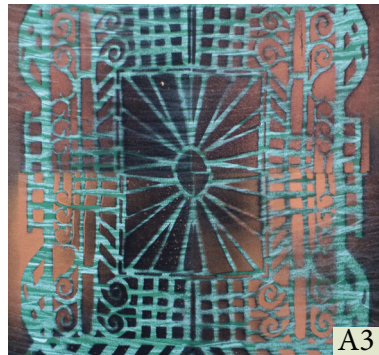
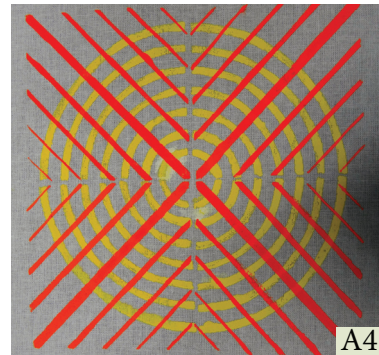
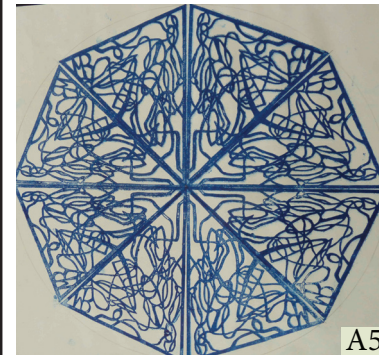

A5

A6

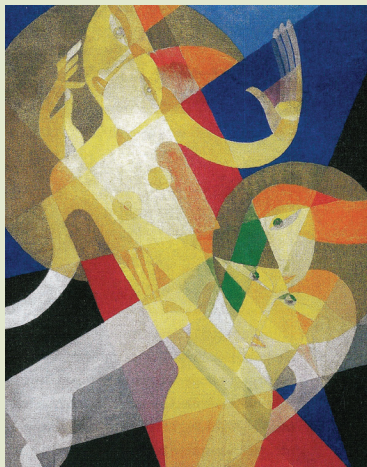
TEMATIKUS EGYSÉG: A sokszorosítási technikák szerepe a vizuális kifejezésben

TÉMAKÖR: Sablonnyomatok készítése

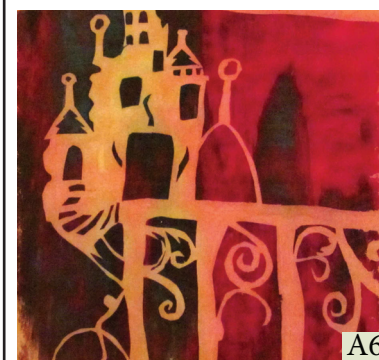
javasolt időkeret	FEJLESZTÉSI RÉSZCÉL (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	TANTERVI ANYAG (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	ISMERETEK, TEVÉKENYSÉGEK (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	INSPIRÁCIÓS FORRÁS
4 óra	A3. A grafikai munkához szükséges eszköz- és anyaghasználati készség fejlesztése	A3–A4. Egyedi nyomhagyási, sokszorosítási technikák, grafikai eljárások	A3–A4. A sablon Sablonkészítési lehetőségek Papír- és fólia sablonok Nyomat készítése kivágott papír vagy műanyag sablonokkal Sokszorosítási gyakorlatok	 <p>Czibalmos Anna: Kiskunságnak száz kövér gulyája (részlet)</p>
	A4. A sablonnyomat készítésének megismerése A tanult grafikai technikák alkalmazási képességének gyakorlása	Képző- és iparművészeti technikák A sablonnyomat Eszközhasználati szabályok		
	A5. Egyszerű nyomhagyási, sokszorosítási technikák alkalmazása A sablonnyomat, dombornyomat technikájának ismerete	A5–A6. Tervezett variációk, kompozíciók kialakítása A feladatokhoz kapcsolódó grafikai, festészeti és egyéb alkotások inspirációs hatása	A5–A6. Egy téma vagy témakör feldolgozása sablonnyomattal A redukció, a sűrítés, a fokozás és a kiemelés szerepe Különböző technikák vegyítése, kísérletezések	
	A6. A grafikai munkához szükséges anyagok és technikai eszközök szakszerű használata A kísérletező kedv, az alkotó magatartás fejlesztése	Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok	Variációk, sorozatok készítése	
PÉLDÁK TANULÓI MEGOLDÁSOKRA				
	 A3	 A4	 A5	 A6

TEMATIKUS EGYSÉG: A sokszorosítási technikák szerepe a vizuális kifejezésben

TÉMAKÖR: A papírkivágás sokrétű alkalmazása

javasolt időkeret	FEJLESZTÉSI RÉSZCÉL (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	TANTERVI ANYAG (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	ISMERETEK, TEVÉKENYSÉGEK (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	INSPIRÁCIÓS FORRÁS
4 óra	A3. Egyszerű nyomhagyási, sokszorosítási technikák alkalmazása Az önállóság kialakítása	A3–A6. Hagyományos és új médiumok Különféle képzőművészeti technikák	A3–A4. Formák redukálása, egyszerűsítése, stilizálása Formavariációk létrehozása Papírmetszet, papírkivágás tervezése, készítése Az elkészült munka felhasználása	 <p>Marianne (My) Ullmann: Kompozíció két alakkal</p>
	A4. A tanult grafikai és festészeti technikák alkalmazási képességének gyakorlása	Az egyes műfajokra jellemző előadásmódok	A5. Előképek megismerése, feldolgozása A felülettagolás lehetőségei Egy kiválasztott téma feldolgozása papírkivágással	
	A5. A manuális tudás és az alkotóképesség továbbfejlesztése	A különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai Nagyítások, méret- és léptékváltások Tervek készítése emlékképek, vázlatok alapján Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok	A6. Nagyméretű dekoratív megoldások papírkivágással Nagyítások, méret- és léptékváltások alkalmazása Variációk, sorozatok készítése	
	A6. A kísérletező kedv, a döntésképesség és az alkotói magatartás fejlesztése			

PÉLDÁK TANULÓI MEGOLDÁSOKRA

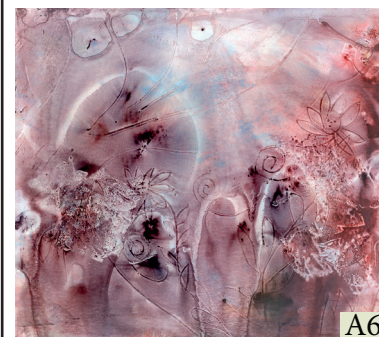

TEMATIKUS EGYSÉG: A sokszorosítási technikák szerepe a vizuális kifejezésben

TÉMAKÖR: A mélynyomás. Karcnyomatok készítése

javasolt időkeret	FEJLESZTÉSI RÉSZCÉL (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	TANTERVI ANYAG (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	ISMERETEK, TEVÉKENYSÉGEK (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	INSPIRÁCIÓS FORRÁS
4 óra	A3. A képző- és iparművészeti tevékenységek megalapozása Az önkifejezés változatos formáinak alkalmazása	A3–A4. Grafikai ismeretek A grafika technikai, műfaji sajátosságai A karckészítés technikája Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok	A3–A4. Vonal a grafikában Mélynyomás Viaszkarcnyomatok készítése Vonal- és folthatásokra épülő kompozíciók tervezése, készítése	 <p>Badacsony Sándor: Sivatagi álmok (részlet)</p>
	A4. A grafikai munkához szükséges eszköz- és anyaghasználati készség fejlesztése	Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok		
	A5–A6. A képző- és iparművészeti tevékenységek eszköztárának biztonságos használatára való képesség fejlesztése	A5–A6. Grafikai ismeretek A grafika technikai, műfaji sajátosságai A mélynyomás műveletei A hidegtű vagy pusztatű technikája Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok	A5–A6. A mélynyomás alapjai A hidegtű technika. A hidegtű, vagy pusztatű technika elsajátítása Alapozatlan, pusztta, felfényesített lemezre karcolás tűvel, a felületek megdolgozása jelet hagyó eszközökkel. A vonalkarakter lehetőségeinek kiaknázása a dúc felnagyításával. A magas- és a mélynyomás variálásának lehetőségei	

PÉLDÁK TANULÓI MEGOLDÁSOKRA

TEMATIKUS EGYSÉG: A sokszorosítási technikák szerepe a vizuális kifejezésben

TÉMAKÖR: A magasnyomás. Linómetszetek készítése

javasolt időkeret	FEJLESZTÉSI RÉSZCÉL (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	TANTERVI ANYAG (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	ISMERETEK, TEVÉKENYSÉGEK (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	INSPIRÁCIÓS FORRÁS
8 óra	A3. A képző- és iparművészeti tevékenységek megalapozása	A3–A4. Grafikai ismeretek A grafika technikai, műfaji sajátosságai. A magasnyomás műveletei Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok	A3–A4. Magasnyomás Linómetszet A linómetszés technikája Egydúcú linómetszet készítése	
	A4. A grafikai munkához szükséges eszköz- és anyaghasználati készség fejlesztése			
	A5. A stílusérzék megalapozása Az esztétikai érzékenység és kifejezőkészség fejlesztése	A5. Grafikai ismeretek A linómetszés műfaji követelményei, az anyag- és eszközhasználat specifikumai	A5. A linómetszés sajátosságai Színes linómetszet kialakítása a dúc továbbvésésével Színes sokszorosítás	
	A6. A képző- és iparművészeti tevékenységek eszköztárának biztonságos használatára való képesség fejlesztése	A6. Grafikai ismeretek Többdúcú linómetszet létrehozása Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok	A6. Sorozat készítése amorf formájú linódúcokkal Az alapszín keveredése, átfedések, új szín létrehozása, alányomás	

Danka Attila: Posztméhek (részlet)

PÉLDÁK TANULÓI MEGOLDÁSOKRA

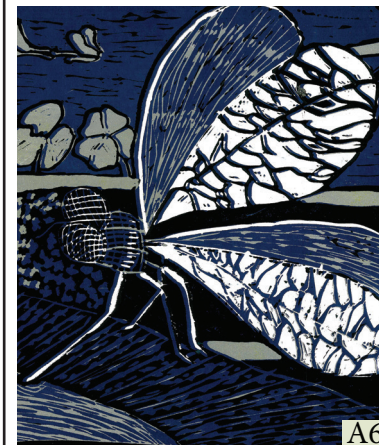
A3

A4

A5

A6

TEMATIKUS EGYSÉG: Az egyedi nyomat szerepe a vizuális kifejezésében

TÉMAKÖR: Egyedi nyomat. Monotípia készítése

javasolt időkeret	FEJLESZTÉSI RÉSZCÉL (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	TANTERVI ANYAG (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	ISMERETEK, TEVÉKENYSÉGEK (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	INSPIRÁCIÓS FORRÁS
4 óra	A3. Az ismeretek, élmények befogadásának, feldolgozásának segítése, a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő, változatos alkotó folyamatokba való bevonással	A3–A4. Grafikai ismeretek Folt- és vonalnyomat A vonal és tónus szerepe Elbeszélés vonallal, folttal Egyéni fantáziára épülő illusztratív feldolgozások	A3–A4. Nyomhagyás különböző eszközökkel A monotípiakészítés technikájának megismerése Egyedi monotípia készítése A monotípia technika kiegészítése festéssel, színezéssel	
	A4. A grafikai munkához szükséges eszköz- és anyaghasználati készség fejlesztése			
	A5–A6. A képi műveltség bővítése A látvány és jelenségek megragadása, visszaadása A színek, formák és kompozíciók lehetőségei kifejezési szándék szerinti használata, a grafikai és festészeti elméleti és gyakorlati tudás alkalmazása	A5–A6. Egyedi nyomat A feladatokhoz kapcsolódó műalkotások folyóiratokban, könyvekben, interneten	A5–A6. A monotípia technika Műalkotások a környezetünkben és a galériákban A feladatokhoz kapcsolódó grafikai alkotások inspirációs felhasználása Egyedi nyomat készítése	

Hincz Gyula: Monotípia

PÉLDÁK TANULÓI MEGOLDÁSOKRA

A3

A4

A5

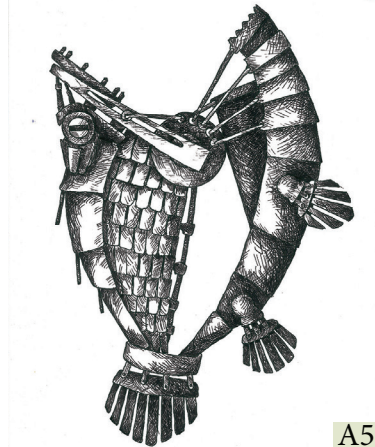

A6

TEMATIKUS EGYSÉG: Az autonóm és alkalmazott grafika szerepe a kifejezésben, közlésben

TÉMAKÖR: Egyedi, autonóm grafika készítése

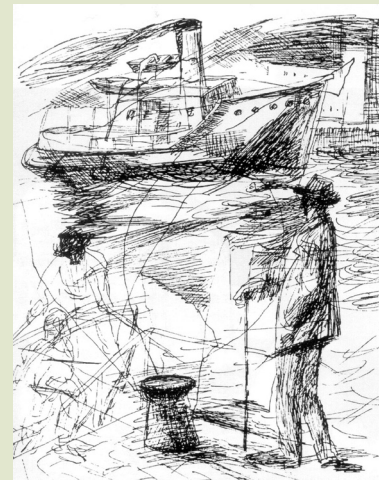
javasolt időkeret	FEJLESZTÉSI RÉSZCÉL (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	TANTERVI ANYAG (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	ISMERETEK, TEVÉKENYSÉGEK (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	INSPIRÁCIÓS FORRÁS
4 óra	A3. A grafikai munkához szükséges eszköz- és anyaghasználati készség fejlesztése	A3. Képzőművészeti technikák Az egyedi grafika műfaji sajátosságai	A3. Elbeszélés vonallal Autonóm grafika készítése szokatlan formába	 <p>Kass János: Polonius (részlet)</p>
	A4. A kifejezéshez, alkotáshoz szükséges képességek továbbfejlesztése, a képi műveltség bővítése	A4. Autonóm grafika A ceruza-, tus-, pác- és krétarajz technikája	A4. Vonal a grafikában Aprólékos ceruza- és tollrajzok Hangsúlyos kontúrok alkalmazása	
	A5. A képzőművészeti tevékenységek körének bővítése	A5–A6. Rajzeszközök A feladatokhoz kapcsolódó grafikai, festészeti és egyéb alkotások inspirációs felhasználása	A5. Kifejezés a grafika eszközével A vonal pszichikai kifejezőereje	
	A6. A stílus- és arányérzék továbbfejlesztése	Elbeszélés vonalakkal	A6. Elemzések az egyedi grafika módszereiről A feladatokhoz kapcsolódó grafikai alkotások inspirációs felhasználása	

PÉLDÁK TANULÓI MEGOLDÁSOKRA

 <p>A3</p>	 <p>A4</p>	 <p>A5</p>	 <p>A6</p>
--	--	--	--

TEMATIKUS EGYSÉG: Az autonóm és alkalmazott grafika szerepe a kifejezésben, közlésben

TÉMAKÖR: Illusztrációk készítése

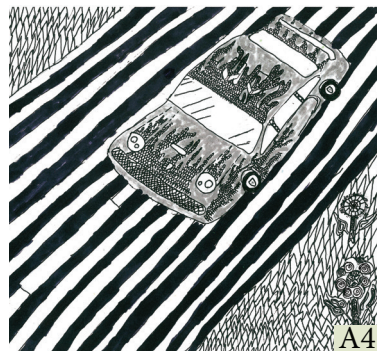
javasolt időkeret	FEJLESZTÉSI RÉSZCÉL (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	TANTERVI ANYAG (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	ISMERETEK, TEVÉKENYSÉGEK (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	INSPIRÁCIÓS FORRÁS
4 óra	A3. A képi emlékezet és képzelet gazdagítása A képalkotáshoz szükséges érzéki tapasztalások és technikai ismeretek alkalmazása	A3. Képzőművészeti technikák Az alkalmazott grafika műfaji sajátosságai Illusztratív sorozatok Rajzeszközök	A3. Egyéni fantáziára épülő illusztratív feldolgozások Történetek, mesék megjelenítése A jelenetek illusztratív feldolgozása különféle vonalrajzos kompozíciókban, sorozatokban	
	A4. A kifejezéshez, alkotáshoz szükséges képességek továbbfejlesztése, a képi műveltség bővítése	A4. Képzőművészeti témavariációk Az alkalmazott- vagy tervezőgrafika sajátosságai	A4. Illusztráció Történetészvítés – történetábrázolás Különböző méretű illusztráció, illusztráció sorozat készítése	
	A5–A6. A képzőművészeti, média-művészeti tevékenységek körének bővítése A képépítési és kompozíciós törvényszerűségek tudatos használatának ösztönzése	A5–A6. Grafikai sorozatok, variációk A feladatokhoz kapcsolódó műalkotások folyóiratokban, könyvekben, interneten	A5–A6. Jelenetek képregényszerűen elmesélve Illusztráció készítés egyedi megoldással	

Szalay Lajos: A bejáró álma

PÉLDÁK TANULÓI MEGOLDÁSOKRA

A3

A4

A5

A6

TEMATIKUS EGYSÉG: Az autonóm és alkalmazott grafika szerepe a kifejezésben, közlésben

TÉMAKÖR: Képregény

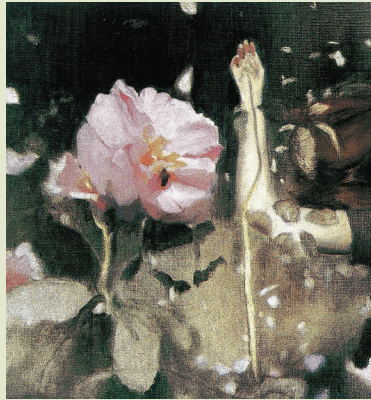
javasolt időkeret	FEJLESZTÉSI RÉSZCÉL (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	TANTERVI ANYAG (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	ISMERETEK, TEVÉKENYSÉGEK (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	INSPIRÁCIÓS FORRÁS
	<p>A3–A6. A csoportos és egyéni alkotótevékenységek formáinak megismertetésével a tanuló kreatív személyiségjegyeinek, pozitív lelki tulajdonságainak előhívása, megerősítése</p> <p>A fegyelmezett munkavégzés szabályainak elsajátítása</p> <p>Önálló alkotások, variációk készítése</p>	<p>A3–A6. A dekoratív festéset sajátosságai</p> <p>Az elvonatkoztatás útja és célja</p> <p>Redukció, sűrítés, fokozás, kiemelés</p> <p>Fogalom- és színszimbólumok</p> <p>A különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai</p> <p>Illusztratív sorozatok</p> <p>Egyéni vizuális kifejezés</p> <p>A személyes kifejezőeszközök és módok az egyéniség, a technikai lehetőségek és a műfaji sajátosságok összehangolása</p>	<p>A3–A6. Történet, folyamat kifejezése</p> <p>Szabad választás alapján:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Történetek, mesék, történekek, események, ünnepek, életképek képi feldolgozása (ilusztrációk külföldi festészeti eszközökkel) – Kísérletezések új médiumok, műfajok segítségével (pl. képregény rajzos, vagy számítógépes feldolgozások) 	 <p>Korcsmáros Pál: A nyomorultak (részlet)</p>

PÉLDÁK TANULÓI MEGOLDÁSOKRA

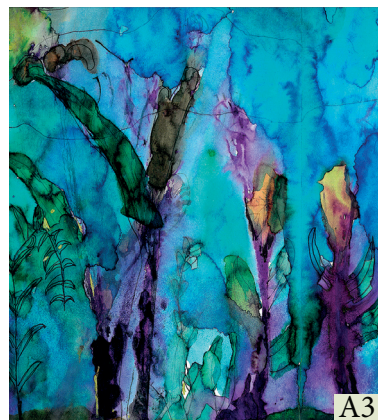
	 <p>A3</p>	 <p>A4</p>	 <p>A5</p>	 <p>A6</p>
--	--	--	---	--

TEMATIKUS EGYSÉG: A látvány megfigyelése, értelmezése, rögzítése, átírása

TÉMAKÖR: A növényábrázolások szerepe a vizuális tudás kialakításában, a vizuális kifejezésben

javasolt időkeret	FEJLESZTÉSI RÉSZCÉL (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	TANTERVI ANYAG (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	ISMERETEK, TEVÉKENYSÉGEK (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	INSPIRÁCIÓS FORRÁS
4 óra	A3. A képi emlékezet és képzelet gazdagítása. A természet esztétikumának felismerése	A3. Ábrázolási ismeretek A gyűjtés, a gyűjtemény felhasználásának lehetőségei	A3–A4. Növények tanulmányozása (pl. a levelek, termések formája, szerkezete, színe) Növények feldolgozása saját megfigyelési élményre épülő színes kompozícióban	 <p>Hajdú Kinga: Június (Méh a rózsán) (részlet)</p>
	A4. A tanult grafikai és festészeti technikák alkalmazási képességének gyakorlása	A4. Tanulmányok, szabadkézi vázlatok Hagyományos és új médiumok		
	A5. Különböző organikus formák megismerése	A5. Tanulmányrajzok, vázlatok Grafikai és festészeti ismeretek Arányok, részletek	A5–A6. Növények, termések minél pontosabb megfigyelése látvány és gyűjtések (elektronikus képek) alapján A növények, termések képi igényű illusztrációjának elkészítése	
	A6. A természet különböző formáinak megismerése, az alkotáshoz, a személyes kifejezéshez szükséges készségek fejlesztése	A6. A túlzás, a fokozás szerepe Az egyensúly feltételei		

PÉLDÁK TANULÓI MEGOLDÁSOKRA

A3

A4

A5

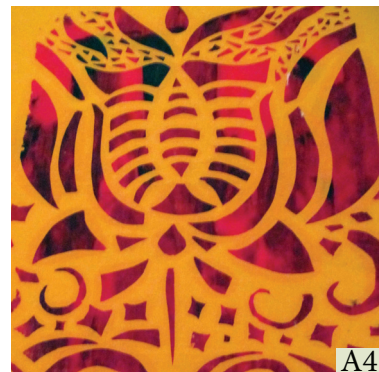
A6

TEMATIKUS EGYSÉG: A látvány megfigyelése, értelmezése, rögzítése, átírása

TÉMAKÖR: Az átírás módjai, minták képzése

javasolt időkeret	FEJLESZTÉSI RÉSZCÉL (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	TANTERVI ANYAG (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	ISMERETEK, TEVÉKENYSÉGEK (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	INSPIRÁCIÓS FORRÁS
4 óra	A3–A4. A népművészeti és művészettörténeti ismeretek alkotó tevékenységhez kapcsolódó aktív beépítése. Az önkifejezés változatos formáinak alkalmazása A motívumgyűjtés és vázlatkészítés gyakorlatában való jártasság kialakítása	A3–A4. Népművészeti ismeretek A gyűjtés, a gyűjtemény felhasználásának lehetőségei Az elvonatkoztatás útja és célja Forma- és színszimbólumok Hagyományos és új médiumok Funkció és díszítés	A3–A4. Fogalom- és színszimbólumok. Jellemző minták, díszítések gyűjtése, vázlatfüzetbe rajzolása. Életfa motívumok, varázslatos növények megjelenítése népmesék, legendák, népművészeti mintakincs alapján A minták új kontextusba helyezése	 <p>Gellér B. István: Különös gyümölcsök</p>
	A5–A6. Különböző organikus formák megismerése A formák, színek változatos, gazdag használatának kialakítása A stílus- és arányérzék továbbfejlesztése	A5–A6. Tanulmányrajzok, szabadkézi vázlatok. Kiemelés, elhagyás, sűrítés, redukció Arányok, részletek Az egyensúly feltételei Színmodulációk A különböző stílusjegyek felismerésének szempontjai	A5–A6. Természetes formák redukálása, egyszerűsítése, stilizálása Ornamentika szerkesztése, rajzolása természeti motívumok felhasználásával. Egyszerű díszítőelemek szimmetrikus, pozitív, negatív formákká, ritmussá rendezése Szín- és formavariációk létrehozása	

PÉLDÁK TANULÓI MEGOLDÁSOKRA

TEMATIKUS EGYSÉG: A látvány megfigyelése, értelmezése, rögzítése

TÉMAKÖR: Az arcábrázolás szerepe az ábrázolási képesség kialakításában, a vizuális kifejezésében

javasolt időkeret	FEJLESZTÉSI RÉSZCÉL (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	TANTERVI ANYAG (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	ISMERETEK, TEVÉKENYSÉGEK (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	INSPIRÁCIÓS FORRÁS
8 óra	A3. A képközpontúhoz szükséges érzéki tapasztalások és technikai ismeretek birtokba vétele	A3. Ábrázolási ismeretek A portré Művészettörténeti érdekességek	A3. Önarcképek készítése tükör segítségével	 <p>Szilágyi Zoé: Műtermi jelenet</p>
	A4. A tanult grafikai és festészeti technikák alkalmazási képességének gyakorlása	A4. Önarcképek Tanulmányrajzok, szabadkézi vázlatok	A4. Portrék készítése egymásról Az alkalmazott technika hangulatkövető képessége	
	A5. látvány utáni ábrázolás törvényszerűségeinek felismerése, a vizuális nyelvrendszer alkalmazásának fejlesztése a különböző feladatok során	A5. Előképek megismerése, feldolgozása A látvány megfigyelése Tanulmányrajzok	A5. Hangulatváltozások megjelenítése a festészet vagy a grafika eszközeivel Különböző korú és karakterű emberek portréja	
	A6. Az emberábrázolás különböző formáinak megismerése	A6. Grafikai és festészeti ismeretek Az egyes műfajokra jellemző előadásmód	A6. A karakter kifejezési lehetőségei	

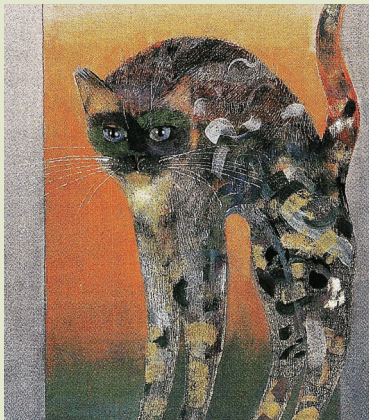
PÉLDÁK TANULÓI MEGOLDÁSOKRA

 <p>A3</p>	 <p>A4</p>	 <p>A5</p>	 <p>A6</p>
--	--	--	--

TEMATIKUS EGYSÉG: A látvány megfigyelése, értelmezése, rögzítése, átírása

TÉMAKÖR: Az állatábrázolások szerepe a vizuális tudás kialakításában, a vizuális kifejezésben

javasolt időkeret	FEJLESZTÉSI RÉSZCÉL (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	TANTERVI ANYAG (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	ISMERETEK, TEVÉKENYSÉGEK (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	INSPIRÁCIÓS FORRÁS
4 óra	A3. A képi emlékezet és képzelet gazdagítása. A természet esztétikumának felismerése	A3. Figuraterepművészet Jellegzetes arányok Tömeg, arány	A3–A4. Állatok ábrázolása emlékképek vagy látvány alapján Tömeg, arány, mozgás, karakter érzékeltetése	
	A4. A tanult grafikai és festészeti technikák alkalmazási képességének gyakorlása	A4. Tanulmányok, szabadkézi vázlatok Tömeg, mozgás		
	A5. A természeti környezet iránti érdeklődés megerősítése	A5. Tanulmányrajzok, vázlatok Forma, méret, felület, szín, kompozíció	A5–A6. Állatok minél pontosabb megfigyelése látvány (mozgóképfotó) alapján Tömeg, arányok, részletek A tanulmányozásra kiválasztott állatok képi igényű megjelenítése	
	A6. A természet különböző formáinak megismerése, az alkotáshoz, a személyes kifejezéshez szükséges készségek fejlesztésével	A6. A látvány megfigyelése A túlzás, fokozás szerepe Az egyensúly feltételei Nagyítás Médiaművészeti technikák		

Szykshnian Wanda: Macska

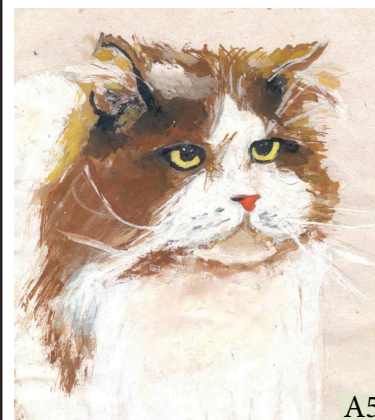
PÉLDÁK TANULÓI MEGOLDÁSOKRA

A3

A4

A5

A6

TEMATIKUS EGYSÉG: A látvány megfigyelése, értelmezése, rögzítése

TÉMAKÖR: Az épített környezet tanulmányozásának, ábrázolásának szerepe a vizuális kifejezésben

javasolt időkeret	FEJLESZTÉSI RÉSZCÉL (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	TANTERVI ANYAG (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	ISMERETEK, TEVÉKENYSÉGEK (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	INSPIRÁCIÓS FORRÁS
4 óra	A3. Nyitottság kialakítása a természeti és mesterséges környezet iránt	A3. Ábrázolási ismeretek A térábrázolás kérdései Témavariációk	A3. Környezetábrázolás, hangulatteremtés A környezet épített elemeinek rajza	 <p>Uitz Béla: A moszkvai Vaszilij Blazsennij székesegyház</p>
	A4. A látvány értelmezése A vizuális kifejezés elemeinek eszközeinek felismerése, egyre tudatosabb alkalmazása	A4. A látvány megfigyelése, értelmezése, rögzítése Tanulmányok, szabadkézi vázlatok Témavariációk	A4. Tér, környezet. A mesterséges és a természeti környezet megfigyelése. A körülvevő környezet elemei által létrehozott különböző méretű, nyitott és zárt terek	
	A5. Az emberi és a természeti környezet esztétikumának felismerése A látvány utáni ábrázolás alapvető törvényszerűségeinek megismerése	A5. A látvány utáni ábrázolás törvényszerűségei Forma, méret, felület, szín, kompozíció Témavariációk A különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai	A5. Kép és valóság Formaszerkezet és felületi megjelenés Perspektíva alkalmazása A legkifejezőbb kompozíciós lehetőség megkeresése	
	A6. A látvány és a tanult ábrázolási mód összhangba hozása a személyes mondanivalóval	A6. A látvány megfigyelése, perspektivikus ábrázolása Eltérő képkivágások hatásainak megtapasztalása és alkalmazása	A6. Térábrázolási konvenciók A természeti környezet mesterséges elemeinek ábrázolása	

PÉLDÁK TANULÓI MEGOLDÁSOKRA

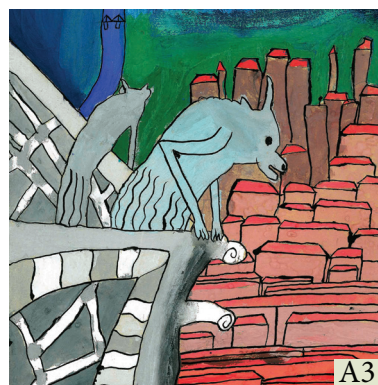

TEMATIKUS EGYSÉG: A tárgy, a tér, a látvány értelmezése

TÉMAKÖR: Építmények, épületdíszek elemzése, tervezése

javasolt időkeret	FEJLESZTÉSI RÉSZCÉL (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	TANTERVI ANYAG (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	ISMERETEK, TEVÉKENYSÉGEK (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	INSPIRÁCIÓS FORRÁS
4 óra	A3. Az ismeretek, élmények befogadásának, feldolgozásának segítése Az önkifejezés változatos formáinak alkalmazása	A3–A6. Relief, plasztika Díszítmények Épületplasztika Gyűjtemény Tervek, átiratok Grafikai, festészeti és plasztikai munkákhoz szükséges anyagok és eszközök	A3–A4. Épületdíszek Oszlopszobrok, vízköpők Épületdíszek, minták gyűjtése, vázlatfüzetbe való rajzolása A tanulmányozott épületplasztikák más kontextusba helyezése	
	A4. A látás és a látványértelmező képesség tudatosítása, fejlesztése			
	A5. A megfigyelési és tervezési készség tudatosítása			
	A6. A kísérletező kedv, a döntésképesség és az alkotói magatartás fejlesztése			
			A5–A6. Épületplasztikák Stiláris jegyek a különböző korokban A tanulmányozott épületek képi ábrázolása A tanulmányozott épületplasztikák más kontextusba helyezése	Vászárhelyi Antal: Belső architektúra XIV.

PÉLDÁK TANULÓI MEGOLDÁSOKRA

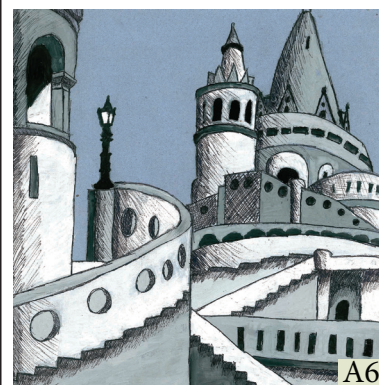
A3

A4

A5

A6

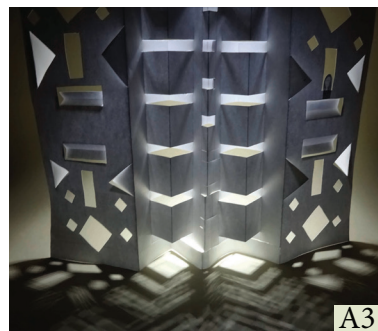
TEMATIKUS EGYSÉG: A fény-árnyék és tónus szerepe a vizuális érzékelésben, kifejezésben

TÉMAKÖR: Fény-árnyékviszonyok tanulmányozása

javasolt időkeret	FEJLESZTÉSI RÉSZCÉL (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	TANTERVI ANYAG (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	ISMERETEK, TEVÉKENYSÉGEK (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	INSPIRÁCIÓS FORRÁS
4 óra	A3. A képzőművészeti alkotáshoz szükséges érzéki tapasztalások és technikai ismeretek átadása	A3–A4. A tónus szerepe A fekete–fehér kontraszt hatása, használatának lehetőségei	A3. Sötét–világos kontraszt Transzparencia, ellenfény	
	A4. A látvány utáni ábrázolás alapvető törvényszerűségeinek felismerése, a vizuális nyelvrendszer alapjainak elsajátítása	Anyagok, eszközök, megoldások, stílisis jegyek a különböző korokban Grafikai, festészeti ismeretek	A4. A fény és a sötét differenciálódása. A fény és a sötét által közvetített tartalmak, élmények átélése, megtapasztalása és megjelenítése Játék a fényvel. A tárgyak, terek és a fény kapcsolata. Fekete–fehér kontraszt Szürkétől a feketéig	
	A5–A6. A külső látványelemek és a lelki tartalmak érzékeny megjelenítésének fejlesztése	A5–A6. A megvilágítás szerepe A fény és a sötét A fény és az árnyék grafikai eszközökkel való megjelenítésének lehetőségei	A5–A6. Fény-árnyékjelenségek, hatások létrehozása, felhasználása Vázlatok készítése a jellegzetes fény-árnyékviszonyok bemutatására. A fény és az árnyék grafikai eszközökkel való kifejezése	

Mikael Kihlman: Séta a folyóparton

PÉLDÁK TANULÓI MEGOLDÁSOKRA

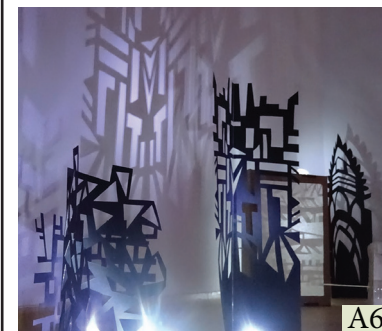
A3

A4

A5

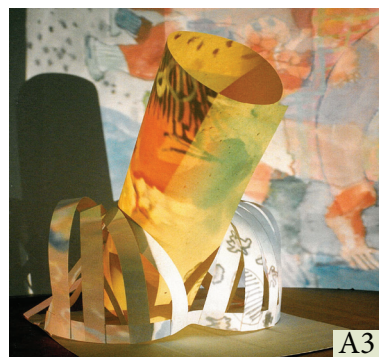
A6

TEMATIKUS EGYSÉG: Egyéni vagy csoportos feladmegoldás közös témaválasztás alapján (vizsgafeladat)

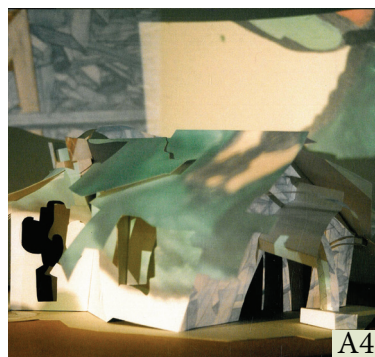
TÉMAKÖR: Titokzatos terek konstruálása

javasolt időkeret	FEJLESZTÉSI RÉSZCÉL (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	TANTERVI ANYAG (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	ISMERETEK, TEVÉKENYSÉGEK (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	INSPIRÁCIÓS FORRÁS
	<p>A3–A6. A csoportos és egyéni alkotótevékenységek formáinak megismertetésével a tanuló kreatív személyiségjegyeinek, pozitív lelki tulajdonságainak előhívása, megerősítése</p> <p>A fegyelmezett munkavégzés szabályainak elsajátíttatása</p> <p>Önálló alkotások, variációk készítése</p>	<p>A3–A6. Képző- és iparművészeti és médiaművészeti technikák</p> <p>Tárgyalkotási ismeretek</p> <p>Síkbeli és plasztikai munkákhoz szükséges anyagok, eszközök</p> <p>A különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai</p> <p>Az egyes műfajokra jellemző előadásmódok</p> <p>Egyéni vizuális kifejezés</p> <p>A személyes kifejezőeszközök és módok az egyéniség, a technikai lehetőségek és a műfaji sajátosságok összehangolása</p>	<p>A3–A6. Titokzatos terek</p> <p>A tervezés lépései, szempontjai, megoldásai. Térépítés a megismert anyagok és eszközök felhasználásával.</p> <p>Szabad választás alapján:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Térépítések és térjátékok a különböző érzékelési területek bekapcsolásával – Szemléletes (belső tereket láthatóvá tevő) makettek készítése (pl. házak, lakótornyok, várak) különféle anyagok felhasználásával – Mikroterek, külső és belső elemeinek díszítése 	 <p>Swierkiewicz Róbert: Environment, A megterhelt ház</p>

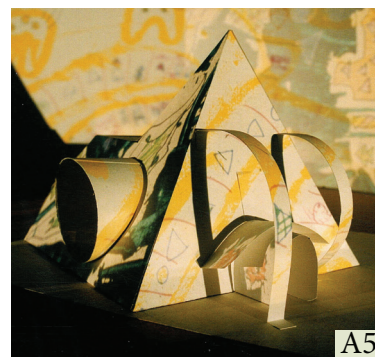
PÉLDÁK TANULÓI MEGOLDÁSOKRA

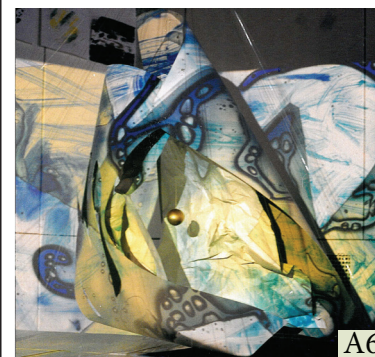
A3

A4

A5

A6

TEMATIKUS EGYSÉG: Egyéni vagy csoportos feladatmegoldás közös témaválasztás alapján (vizsgafeladat)

TÉMAKÖR: A tárgyak megfigyelése, csendéletek rajzolása, festése

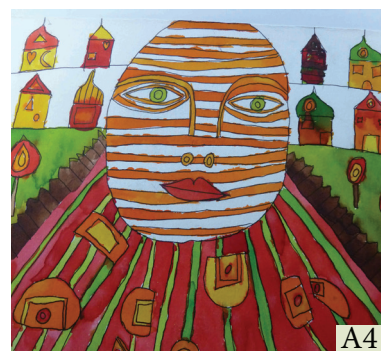
javasolt időkeret	FEJLESZTÉSI RÉSZCÉL (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	TANTERVI ANYAG (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	ISMERETEK, TEVÉKENYSÉGEK (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	INSPIRÁCIÓS FORRÁS
	<p>A3–A6. A csoportos és egyéni alkotótevékenységek formáinak megismertetésével a tanuló kreatív személyiségjegyeinek, pozitív lelki tulajdonságainak előhívása, megerősítése</p> <p>A fegyelmezett munkavégzés szabályainak elsajátítása</p> <p>Önálló alkotások, variációk készítése</p>	<p>A3–A6. A látvány (forma, méret, felület, szín, arány, elrendezés) megfigyelése, értelmezése, rögzítése</p> <p>Ábrázolási ismeretek</p> <p>A kompozíció szerepe</p> <p>Tanulmányrajzok, szabadkézi vázlatok</p> <p>A megvilágítás szerepe</p> <p>A perspektivikus ábrázolás</p> <p>Az átírás módja</p> <p>Túlzások, fokozások, egysúlyvesztések</p> <p>Nagyítások, méret- és léptékváltások, átírások alkalmazása</p> <p>Az eltérő képkivágások hatásainak megtapasztalása és alkalmazása</p> <p>Hagyományos és új médiumok megismerése</p>	<p>A3–A6. A közvetlen környezet tárgyai, a tárgyak összhangja. Hasonlóság és különbözőség</p> <p>A tárgyak egyedi vonásai</p> <p>A képi elemek elrendezése, komponálási módok, organikus képpalkotás</p> <p>Csendéletek tárgyak, drapériák beállítása</p> <p>Szabad választás alapján:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Megfigyelések alapján készült tanulmányrajzok – Összefogott kompozíciók, egyedi részletek <p>Klasszikus és saját megoldások</p> <ul style="list-style-type: none"> – A léptékváltás adta lehetőségek felhasználása egy tárgy részletének felnagyítása – Tárgyak ábrázolása eltérő, végtelen nézőpontokból 	 <p>Czigány Dezső: Csendélet</p> <p>Tornyai János: Csendélet</p>
PÉLDÁK TANULÓI MEGOLDÁSOKRA				
	 <p style="text-align: right;">A3</p>	 <p style="text-align: right;">A4</p>	 <p style="text-align: right;">A5</p>	 <p style="text-align: right;">A6</p>

TEMATIKUS EGYSÉG: Egyéni vagy csoportos feladatmegoldás közös témaválasztás alapján (vizsgafeladat)

TÉMAKÖR: Műalkotások új kontextusba helyezése

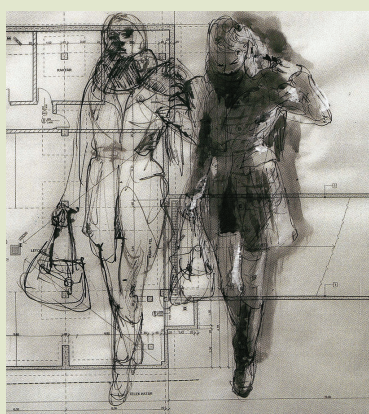
javasolt időkeret	FEJLESZTÉSI RÉSZCÉL (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	TANTERVI ANYAG (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	ISMERETEK, TEVÉKENYSÉGEK (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	INSPIRÁCIÓS FORRÁS
	<p>A3–A6. A csoportos és egyéni alkotótevékenységek formáinak megismertetésével a tanuló kreatív személyiségjegyeinek, pozitív lelki tulajdonságainak előhívása, megerősítése</p> <p>A művészetek, alkotási tevékenységek iránti érdeklődés megerősítése</p> <p>A művészettörténeti és médiaismeretek alkotó tevékenységhez kapcsolódó aktív beépítése</p>	<p>A3–A6. Művek összehasonlítása</p> <p>A különböző stílusjegyek felismerésének szempontjai</p> <p>Anyagok, eszközök, megoldások a különböző korokban</p> <p>A feladathoz kapcsolódó műalkotások inspirációs felhasználása</p> <p>Egyéni vizuális kifejezés</p> <p>A személyes kifejezőeszközök és módok az egyéniség, a technikai lehetőségek és a műfaji sajátosságok összehangolása, önálló kísérletezések</p>	<p>A3–A6. Anyagok, eszközök, megoldások és stílusjegyek a különböző korokban. Stílusvariációk, átiratok. Grafikai, festészeti és egyéb alkotások inspirációs felhasználása</p> <p>Szabad választás alapján:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Különböző korok eltérő stílusú, témájú alkotásainak megfigyelése, összekeverése és egybeépítése – Játékos kísérletek, variációk egy saját alkotás, illetve különböző reprodukciók képi elemeinek, szereplőinek átrendezésére – Átalakítások átfestéssel, zavarófestéssel – Illuziókeltés Escher rajzai, térformái alapján 	 <p>Simonyi Enikő: Hommage a Sonia Delunay (részlet)</p>

PÉLDÁK TANULÓI MEGOLDÁSOKRA

TEMATIKUS EGYSÉG: Egyéni vagy csoportos feladatmegoldás közös témaválasztás alapján (vizsgafeladat)

TÉMAKÖR: Alkalmazott grafikai munka tervezése, divatterv készítése

javasolt időkeret	FEJLESZTÉSI RÉSZCÉL (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	TANTERVI ANYAG (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	ISMERETEK, TEVÉKENYSÉGEK (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	INSPIRÁCIÓS FORRÁS
	<p>A3–A6. A csoportos és egyéni alkotótevékenységek formáinak megismertetésével a tanuló kreatív személyiségjegyeinek, pozitív lelki tulajdonságainak előhívása, megerősítése</p> <p>A fegyelmezett munkavégzés szabályainak elsajátítása</p> <p>Önálló alkotások, variációk készítése</p>	<p>A3–A6. Tárgytervezési ismeretek. Látványtervek, díszletek</p> <p>Öltözék, jelmez</p> <p>Síkbeli és plasztikus munkához szükséges anyagok, eszközök</p> <p>Formák, színek tudatos használata. Témavariációk</p> <p>Hagyományos és új médiumok</p> <p>Egyéni vizuális kifejezés</p> <p>A személyes kifejezőeszközök és módok az egyéniség, a technikai lehetőségek és a műfaji sajátosságok összehangolása</p> <p>Önálló kísérletezések</p>	<p>A3–A6. Öltözék, jelmez</p> <p>A viselhetőség és a méretek figyelembe vétele</p> <p>A látványterv, a díszlet sajátosságai</p> <p>A szín- és anyagválasztás szerepe</p> <p>Szabad választás alapján: Kollekciónak, ruhatervnek illusztratív ábrázolása sorozatokban grafikai és festészeti technikákkal; magyarázó rajz, részletek és leírások a tervlapon; a divatbemutató reklámanyagjának elkészítése; a divatbemutató díszletének megtervezése</p>	 <p>Lajta Gábor: Terv-rajz</p>

PÉLDÁK TANULÓI MEGOLDÁSOKRA

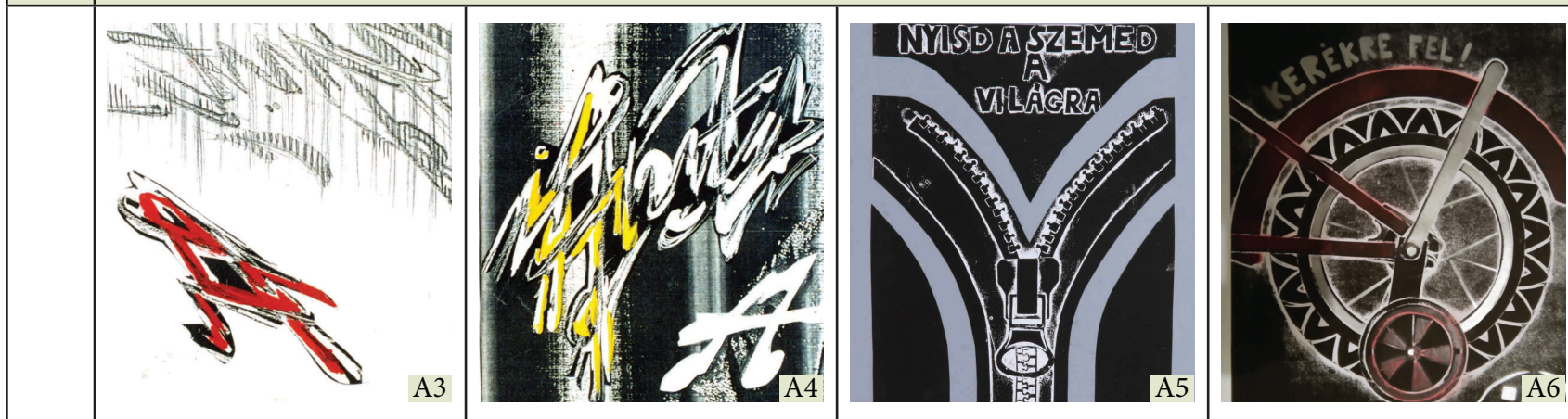

TEMATIKUS EGYSÉG: Egyéni vagy csoportos feladatmegoldás közös témaválasztás alapján (vizsgafeladat)

TÉMAKÖR: Alkalmazott grafikai munka, reklámanyag készítése

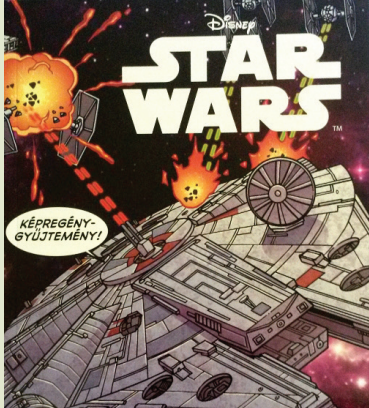
javasolt időkeret	FEJLESZTÉSI RÉSZCÉL (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	TANTERVI ANYAG (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	ISMERETEK, TEVÉKENYSÉGEK (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	INSPIRÁCIÓS FORRÁS
	<p>A3–A6. A csoportos és egyéni alkotótevékenységek formáinak megismertetésével a tanuló kreatív személyiségjegyeinek, pozitív lelki tulajdonságainak előhívása, megerősítése</p> <p>A fegyelmezett munkavégzés szabályainak elsajátítása</p> <p>Önálló alkotások, variációk, illusztrációk készítése</p>	<p>A3–A6. Egyéni vizuális kifejezés</p> <p>Médiaművészeti technikák</p> <p>Grafikai feladatok: betű - tipográfia, monogram, iniciálé, embléma, piktogram, meghívó, plakát, könyvborító</p> <p>A betű és kép kapcsolata</p> <p>A nyomtatott írás és kép használhatósága</p> <p>A személyes kifejezőeszközök és módok az egyéniség, a technikai lehetőségek és a műfaji sajátosságok összehangolása</p> <p>Önálló kísérletezések</p>	<p>A3–A6. Írás, kép</p> <p>Betű, tipográfia</p> <p>Betűkarakter, monogram</p> <p>A betű, az írás és kép szabad műfajú felhasználása</p> <p>Szabad választás alapján:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Meghívó, plakát tervezése, készítése a tanult grafikai eljárások alkalmazásával – Betűkép, iniciálé tervezése – Az alkalmazott grafika műfaji sajátosságaival, tervezőgrafikai ismeretekkel embléma, piktogram, vagy tipográfia és könyvborító tervezése	 <p>Tordai Róbert: Ahol a zöld hangyák álmodnak, rendező: Werner Herczog (részlet)</p>

PÉLDÁK TANULÓI MEGOLDÁSOKRA

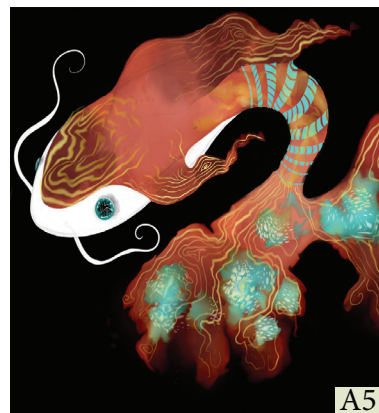

TEMATIKUS EGYSÉG: Egyéni vagy csoportos feladatmegoldás közös témaválasztás alapján (vizsgafeladat)

TÉMAKÖR: Alkalmazott grafikai munka, képregény készítése

javasolt időkeret	FEJLESZTÉSI RÉSZCÉL (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	TANTERVI ANYAG (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	ISMERETEK, TEVÉKENYSÉGEK (A3, A4, A5, A6 évfolyam)	INSPIRÁCIÓS FORRÁS
	<p>A3–A6. A csoportos és egyéni alkotótevékenységek formáinak megismertetésével a tanuló kreatív személyiségjegyeinek, pozitív lelki tulajdonságainak előhívása, megerősítése</p> <p>A fegyelmezett munkavégzés szabályainak elsajátítása</p> <p>Önálló alkotások, variációk, illusztrációk készítése</p>	<p>A3–A6. Egyéni vizuális kifejezés</p> <p>Médiaművészeti technikák</p> <p>Grafikai feladatok: betű - tipográfia, monogram, iniciálé, embléma, piktogram, meghívó, plakát, könyvborító</p> <p>A betű és kép kapcsolata</p> <p>A nyomtatott írás és kép használhatósága</p> <p>A személyes kifejezőeszközök és módok az egyéniség, a technikai lehetőségek és a műfaji sajátosságok összehangolása</p> <p>Önálló kísérletezések</p>	<p>A3–A6. Az írás és a kép</p> <p>Betű, tipográfia</p> <p>Betűkarakter, monogram</p> <p>A betű, az írás és a kép szabad műfajú felhasználása</p> <p>Képregény tervezése, készítése</p>	 <p>Disney: Star Wars képregény borító (részlet)</p>

PÉLDÁK TANULÓI MEGOLDÁSOKRA

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezető.....	3
Az alapfokú művészetoktatás képző-és iparművészeti ága követelményei és tantervi programja.....	7
Grafika és festészet tanszak.....	9
A tantervi anyag tematikus tervre, témakörökre való felbontása	
1.1. A szín szerepe a vizuális érzékelésben, kifejezésében	
A hangok által keltett érzelmi hatások kifejezése, megjelenítése színekkel, festészeti technikával.....	28
Látvány alapján árnyalt színviszonyok létrehozása akvarellal.....	29
A színek és a különböző festészeti anyagok hatása.....	30
1.2. A minta, díszítmény, jel szerepe a vizuális érzékelésben, kifejezésében	
A megismert, tanulmányozott formák dekoratív átírása.....	31
1.3. A vonal szerepe a vizuális érzékelésben, kifejezésében	
Vonallal fogalmak, érzések kifejezése.....	32
A változások vizuális nyomai.....	33
Játékos vonal-, folt- és formaképzés.....	34
1.4. A kompozíció szerepe a vizuális érzékelésben, kifejezésében	
Képépítési lehetőségek.....	35
1.5. A felület és textúra szerepe a vizuális érzékelésben, kifejezésében	
Felületalakítás, felületgazdagítás.....	36
2.1. A sokszorosítási technikák szerepe a vizuális kifejezésben	
Dombornyomatok készítése.....	37
Sablonnyomatok készítése.....	38
A papírkivágás sokrétű alkalmazása.....	39
A mélynyomás. Karcnyomatok készítése.....	40
A magasnyomás. Linómetszetek készítése.....	41

2.2. Az egyedi nyomtatás szerepe a vizuális kifejezésben	
Egyedi nyomtatás. Monotípia készítése.....	42
2.3. Az autonóm és alkalmazott grafika szerepe a kifejezésben, közlésben	
Egyedi, autonóm grafika készítése.....	43
Illusztrációk készítése.....	44
3.1. A látvány megfigyelése, értelmezése, rögzítése, átírása	
Képregény.....	45
A növényábrázolások szerepe a vizuális tudás kialakításában, a vizuális kifejezésben.....	46
Az átírás módjai, minta képzése.....	47
Az arcábrázolás szerepe az ábrázolási képesség kialakításában, a vizuális kifejezésben.....	48
Az állatábrázolások szerepe a vizuális tudás kialakításában, a vizuális kifejezésben.....	49
Az épített környezet tanulmányozásának, ábrázolásának szerepe a vizuális kifejezésben.....	50
Építmények, épületdíszek elemzése, tervezése.....	51
Fény-árnyékviszonyok tanulmányozása.....	52
4.1. Egyéni vagy csoportos feladatmegoldás közös témaválasztás alapján	
Titokzatos terek konstruálása.....	53
A tárgyak megfigyelése, csendéletek rajzolása, festése.....	54
Műalkotások új kontextusba helyezése.....	55
Alkalmazott grafikai munka tervezése, divatterv készítése.....	56
Alkalmazott grafikai munka tervezése, reklámanyag készítése.....	57
Alkalmazott grafikai munka tervezése, képregény készítése.....	58